

Piotr Mycielski
Przestroga

Biblioteka źródeł Słownika polszczyzny XVI wieku

Repozytorium cyfrowe tekstów szesnastowiecznych (w jednolitej transliteracji zgodnej z *Zasadami wydawania tekstów staropolskich (projekt)*, Wrocław 1955) – red. P. Potoniec, K. Opaliński

Pisma polityczne

oprac. Anna Nath-Dokurno, Piotr Małek

ISBN 978-83-65832-90-0 (całość)

ISBN 978-83-65832-08-5

strona: kt

1: **Przeftrogá.**

2: **To iest pokazánie vpadkow**

3: **infzych ziem/ tákże y Korony Pol-**

4: **fkiey/ z obieránia Pá-**

5: **ná s poyfrzod-**

6: **ká fiebie.**

grafika

strona: A2

1: **AVTOR.**

2: PIOłyn ácz gorzki bywa wždy go vzywáią/

3: Tákuje gdzie frogość czuią k dobremu fie máią.

4: TRudno fie w tym obáczyć bes dárú Bożego/

5: By fie miał vwiárowác vpadku przyfzłego.

6: MYłł oftrożną w tym máiąc żeby przyfzłe fzkody/

7: Roładzał łobie káždy przypádłe przygody.

8: CIELeśnym fie poftępkiem może s czáfem zdobić/

9: A skázone zwyczáie łłufznie mamy borzyć.

10: SKIńie Pan Bog pyłznego do końcá go łłłumi/

11: A roładek z baczeniem w głupłtwo mu odmieni.

12: TO káždy przed fię wziąwłzy iż fie Bog łprzećiwi/

13: W pyłze fie łzczęścim wznofząc on tákich nie ży=

14: (wi [!])

14: MA káždy boiáźń Bożą przodkiem mieć ná pieczy

15: Odrzuciwłzy ná łtronę włzyłtkie márne rzeczy.

16: SOwićie Bog nádgradza káždemu wiernemu/

17: Zywiąc w boiáźni Bożey łłufząc we włzem iemu.

18: VIC to włzák naywićłfza kto więc zniłczy złego/

19: Bes pobudzánia cnotá ciágnie więc do tego.

20: By zli ginęli

21: Cnotliwi żyli.

A ij
Cui

strona: A2v

1: CVI INTEREST przypisanie

2: tego Opuś.

3: STAn to zdawná iest wzięty ielzrze zdaw

: (nych przodkow [!]

4: Gdyż w tym domu nie było ni żadnych wy=

: (rodkow [!]

5: Nie vniefie fie młodość gdyż cnotá wrodzona/

6: Z onym cnym wychowáním iest dobrze spoioná.

7: SLAwá choć v młodego/ prawie więc ná mieyfce/

8: Znać to iuz po poštěpkach do czego fie mieć

: (chce [!] /

9: VOobec fie przypodobác chcąc we wźem káz

: (demu [!]

10: Co iedno przynależy ftanu poczćiwemu.

11: Wielom tu zdobna młodość może fie podobác.

12: Iż ią czyftym poštěpkim vmie pokázowác.

13: RIchły nam czás/ da Paⁿ Bog/ przydzie s poćiechám/

14: Ze godnego człowieka z niego obaczymy.

15: DZIELność w Rycerskich Íprawách da Bog ią mieć

: (będzie

16: A o Rzeczpołolitą oprzec fie też wźędzie.

17: Nie mieńiac fie w fwyh Íprawách iak krewni przod=

: (kowie [!]

18: Ktorzy zawnie służyli tey Koronie prawie.

19: SKIErowác fie nie dali s prawego goścyncá/

20: Prywatá nie miewála v cnym przodkow

⌚ (mieyćcá.

21: MVfi to káždy przyznáć nic nie iest lepszego/

22: Coż po sobie zoftáwić każdy ma trwalżego.

23: Wiárę prawdżywą/

24: Sławę poczcíwá.

25: STAranie fie nie zmieni nic Przodkow poftępkow/

26: By fie to pokazało ftrżegąc fie vpadkow.

27: NIE odmieniáiąc fie nic nad fpráwy przodkow fwych/

28: Owłzem celuiąc onych w poftępkach vzcíwych.

29: SLAWy sobie w fprawách fwych fłużńie zdobywáiąc/

30: O miłość Bożą przodkiem z ludfká fie ftáráiąc.

31: VOlen będąc od tego w czym fie źli kocháią/

32: Ktorzy pobożność wżyftkę ná fzrot odkładáią.

Widząc

strona: [A3]

1: Vidząc iż wżyftko w klobie iednáko zoftawa/

2: Baczny złość zaraziwłzy przeciw złym [!] przeftawa.

3: CO káždy przed fie wzięwłzy pokáże fie iuż w tym/

4: W poftępkach Przodkow fwoich zawłze vżytecz=

⌚ (nym [!] .

5: Włęcey tedy nie pragnąc że fie poćiefzemy/

6: A w poftępkách przodkow fwych że ich celuiemy/

7: W poczcýwey fławie.

8: Zywiąc w niey prawie.

9: **Pieśń de Interregno/ ná notę. Ach**

10: **włzechmogący dobrotliwy. etc.**

11: **A** Ch wieczny Pánie obrońco [!] łáfkáwy/ ty

12: widzisz teras w náfzym Pánftwie fpráwy/ ktore

13: tym czáfem iuż ośirociáło/ ku vpaku [!] podáło.

- 14: #Bo podeyrzenia wielkie iuż powstáły/ dziwne prak
15: tyki tak sie rozmnożyły/ przes ktore możem tego sie spo=
16: dziewać/ ocz sie ci chcą stárác.
17: #By nas w niewolą kák [!] wieczną przedáli/ ták byfmy
18: fami ná sie nárzekali/ będąc różlicznie zewfząd vtrapie
19: ni/ á w vcyfk podáni.
20: #Ráciz nas tego strzec Boże wfzechmogący/ fam nas
21: podpomoż iáko Pan w fwey mocy/ ráciz wfzyftkie fzyki
22: tych zdrayców [!] pomiefzác/ one ták pokárác [!] .
23: #Iakoś wiefc karał one besbożniki/ w ludu Zydow=
24: fkim zdrádne przeciwniki/ ktorzy s potomftwem wy=
25: głádzeni byli/ by wiefcey nie żyli.
26: #Ráciz też w nas fercá Panie tákief spráwić/ w oney
27: stáłości przodkow fwych postáwić/ ábyfmy my tak iuż
28: będąc stáłemi/ á w tym trwáiącymi.
29: #Zdrády ná stronę wfzyftkie odrzuciwfzy/ w stáłości
30: w zgodzie w iedno sie spoiwfzy/ byfmy obráli Krolá tá
31: kowego/ tobie służącego.
32: Niechże będziemy Pánief w twey obronie/ gdyż wfzy=

B iij

stko w

strona: [A3]v

- 1: stko w tobie mámy fwe vfánief/ że fam oddáliłz wfze nie
2: przyiaćioły/ bym w pokoiu żyli.
3: #Pánief Boże náłz rácizze nas wyfłuchác/ w imieniu
4: Kryftá ráciz nám to wfzyftko dáć [!] / boć my bes ćiefbie w
5: tym nic nie możemy/ y w tobie dufamy.

6: **Druga pieśń/ notá iey. Iuż sie godzi**

7: **ferce fwe etc.**

- 8: **P** Odnieśmy teras wżylcy myfli nálze wzgorę/ á
- 9: máiąc w lercách nálzých skrużoną pokorę/ żałość
- 10: wielką máiąc s tego/ iż **dobrotliwe**^{go}/ ták częłto obrażamy/
11: onego gniewamy.
- 12: #Przetofz iuz do pokuty świętey fie vćieczmy/ á dow=
13: iernym vmyłem k niemu fie obroćmy/ wierząc iż on
14: nas wytąrgnie/ bo to iemu fnádnie/ od nieprzyaścioł
15: nálzých/ on nas łam ogárnie.
- 16: #Gdyż iest ofierociáłe w tych to czáfiech Pánłtwo/ ná=
17: łady nieprzyaścioł ná nálze zwoleńłtwo/ ktoremi fie ná=
18: ładzili/ by nas pochwyćieli/ á w tym to Pánłtwie ná=
19: łzym co chcieli czynili.
- 20: #Pánie Boże tyś Krolem tu Pánłtwá nálzego/ zda=
21: wná będąc y teras raczyłes wźiąć tego/ ktoregoś nam
22: był pomázał/ áby nam pánował/ **leć** [!] on przeciw wo=
23: ley twey inák fie łprawował.
- 24: #Ráczże nam dáć tákiego coby tobie łłużył/ á woley
25: twoiey łwiętey ták nówłzem pilen był/ drogámi two=
26: imi chodząc/ łłowem fie twym rządząc/ będąc włzem
27: ku przykłádu nauk twych **náłłáduiąć** [!] .
- 28: #Niemniey dobro Koronne wżylto opátuiąc/ thák
29: że Rzecz Połpolitą nówłzem rozmnażáiąc/ włze niepozyt
30: **ki** [!] Koronne były by zgłádzone/ á zábobony prożne od
31: nas odrzucone.

K temu

strona: A4

- 1: #K temu nieprzyaścioły włze ty łam rácz łkromić/ ...
2: nas od włzelkich walek nas iuz zówłze bronić/ boć
3: ich wiele okolicznie zwłáłzczá pogránicznė/ máiąc ich ná

- 4: fię wiele niech żywiem beśpiecznie.
- 5: #Wierzym że to vczyniŕz zá przyczyną tego/ ná prá=
6: wicy thwéy [!] fiedząc [!] za nas proŕzającego/ kthory zá nás
- 7: krew fwą przelał y ofiárá fie ŕtał/ dayże nam dufáią=
8: cym/ wŕze dobre ŕpráwował.
- 9: #Kryŕte Boże prawdziwy od wieku będący/ ty ŕam
- 10: rácz być nad námi wiecznie pánujący/ ráczże fie o=
11: piekác námi/ w cię dufáiącymi/ w thobie
- 12: mocną nádzieię pokládáiącymi.
- 13: Amen. [grafika](#)

strona: A4v

1: Do tego co ma czyśc.

- 2: Nawięcey temu Bog dał ktory to ma w ŕobie/
- 3: Gdy kto cudze podánie rad vważy ŕobie.
- 4: Bo rozmaite dary pan Bog ludziem dáie/
- 5: Zwŕlázczá ten ktory woley Bożey náŕládię [!] .
- 6: Z páŕterŕtwá Moizeŕz wzięt także Amos Prorok/
- 7: Ná ŕłowá páńŕkie wŕzemu ludu czyniác wyrok.
- 8: Zdawná on ŕprawy wielkie przes tákie ŕpráwował/
- 9: K temu ná Apoŕtolŕtwá rybitwy był pobrał.
- 10: A nie z Biŕkupow/
- 11: Pháryzeuŕzow.
- 12: Coŕz rozumieŕz tym czáŕsem iák to Pan Bog przeyzrzał/
- 13: Iaki ŕtan ten przypadki by ie pokázował.
- 14: Ktoreby ták przyśc mogły ze złego roŕádku/
- 15: Z nieŕŕuŕznego obráńia Krolá niepożytku.
- 16: Gdyż mądry rozumowi ták ná wŕzem folguiác/
- 17: Niechcá ŕobie vwáżyć co s tąd muŕim podáć.
- 18: Ieŕlibyŕmy s poyŕzrodká Krolá ŕobie wzięli/
- 19: Trzebá fie nam obáwiác byŕmy nie zginęli.

- 20: Rozum nie káždy
21: S pożytkiem záwždy.
22: Wlzák nietráfny poſtępek gdy kto ſobie pocznie/
23: Rádę od mądrych biorąc okaże ſie znácznie.
24: Iż vpadek mułi wziąć choć on mądrym dufał/
25: A od nich rádę máiąc bárzo ſie ofzukał.
26: Coż więc przy práwiech będąc wſłyłzy to káždy/
27: Czyiełz to ten nieborak vżywał w tym rády.
28: Owłzem w tey główney rzeczy trzeba ſie oględáć/
29: A mowy włzech s podánim s pilnoſcią rozbieráć.
30: Profzę podáne
31: Czytay me zdánie.

Przeſtrogá

strona: B

1: Przeſtrogá.

- 2: **M**ądrze trzeba poczynáć włzem w ſwey włafney
: (ſpráwie [!]) /
3: Máiąc káždy ná pieczy to ſtare przyſłowie.
4: Przypadkom ſie przypátrzyć potrzebá więc záwždy/
5: Strzegáć ſie w ſwoich ſprávách ták ná złe záfady.
6: Iezli zdániumnimániu ſwemu folguiemy/
7: Przypadkom ſie włzelákim w tym nie przypátrzymy.
8: Gdyż zła rada záwodzi práwie tego káždy/
9: A gdy ſie ie y kto imie wiecznie mu záwádzi.
10: Iuż więc ták radźcie
11: W dobrym nie ſzkodźcie.
12: A gdyż w Polſzcze niktory ták ſławiá bogáctwá/
13: A wielkie przekładaia tu dochody Páńſtwá.
14: Bo ludzie záwždy roznie wſzytko rozumieia/

- 15: Ciefzy fie też nie ieden iák ná wiátr nádzieią.
16: Lácniey temu ták mowić gdyż on vmiárkował/
17: Iákoby miał fwoy łtan wieść to łobie z łu^mmował.
18: Włzak Krolowi do łtołu ná gárniec więc winá/
19: Mułiano fie **zápifác [!]** / táć była Koroná.
20: Kázimirzowi
21: Krolá džiádowi.
22: Wiele fie Pańłtw bogáłżych wniwecz obroćilo/
23: Bo plemię Otomáńłkie ony ponifżczyło.
24: Zás Greckie/ iák Egipłłkie/ choć bogáte były/
25: Iák fie teras w ich Pańłtwách Turcy rozłżyrzyli.
26: Nuż Epirinłkie Páńłtwá ktore mocne były/
27: Acz on mężny lud máiac dłuęo fie bronili.
28: Wyłpy Morłłkie nie vłżły tákże mocy iego/
29: A ten niełżczefny požar dołzedł nie iednego.
30: Srogi bicz Boży
31: Włzem práwie grozi.
32: Podżmyłż dáley do tych Pańłtw ktore pohołdował/
33: Od Cefarza/ Wenetow/ iako wielki hołd brał.

B

Zgoła

strona: Bv

- 1: Zgoła Pan włżechmogący tych tu kątow bronil/
2: Hołdu od poganiná że nas łam wyzwolił.
3: Day tak P. Bog do końcá łtrzedz nas zawżdy raczył/
4: Gdyż Sarmatow Monárcha żaden nie przewalczył.
5: Alexánder Sarmati ták wielce miłował/
6: Iż nad inłże nacie łalkę pokazował.
7: Niemniey Rżymiánie
8: Mieli wzgląd ná nie.

- 9: Leć [!] iedno wnętrzny rozdruch przed oczy weźmimy/
10: Gdyż Pańftwom ieft szkodliwy tego fie wiáruymy.
11: Prędfzey iuż być niemoże gdy fie w to poddamy/
12: Iefli s poyfrzodká fiebie Krolá obierzemy.
13: Wnet wzgárda od granicznych y od fwoich będzie/
14: Ziemiá Pomorfka s Prufką wnet od nas odeydzie.
15: Sámi fie też fzácowác tak nie przeftaniemy/
16: Ták iego fpraw y Przodkow też nieprzepomnimy.
17: Ludźiem go brzygząc [!]
18: A ták go hydząc.
19: Piaftá fie nápieráiąc y ták to zdobicie/
20: Szczeście z iego potomftwem na plać [!] przywodzicie.
21: Leć [!] iedno czás dzifiefy z onym fpoł złożywfzy/
22: Spráwom fie we wfzech ftaniech fłufznie przypátrzy
: (wfzy [!].
23: Iáko fie pycha z wzgardą v nas zámnożyła/
24: Lekkoważność z zazdrością tá fie rozfzyryzylá [!].
25: Gdy był kto wzięt ná vrząd iaki zawołany/
26: Z vboftwá nie z zacności/ od Panow wzgárdzony.
27: Krol żyw był/ co dał
28: A Pan Bog przeyrzał.
29: Dáley fie iuż nie báwiąc Lokietka onego/
30: S poyfrzodka Pańftwá maiąc fobie obránego.
31: Przed tym będąc fzczeff[i]wy roku Piaftowego/
32: S Kfięftw kilku będąc wzięty awzdy wiele złego.
33: Stało fie przeń Koronie/ gdy Słásko odpadło/
34: A o Prufy z Pomorzem wiele krwi przelało.

A przed

strona: B2

- 1: A przed tym był sam zrzucen ták iego podkáló/
<http://rcin.org.pl>

- 2: A Páńftwo Wáćlávowi [!] w ręce [!] fie doftáło.
- 3: Wfzák fie ták ftáło
- 4: Czechá doznáło.
- 5: Pozdnieyći był Lokietek obrány s poyfzodká/
6: Vpádło męftwo dzielność iego fpráwá wfzyftká.
- 7: Iefzcze czáły dziś gorfze niż na on czás były/
8: Gdyż fie nie ták wfze ftany w pychę podnofiły.
- 9: Bo Krolowie w báraniech obecnie chodzili/
10: Tym czáfem máfztalerze lifami nákr yli.
- 11: A práwie tą wyftáwą wfze ftany námdláły/
12: Ledwoby ku obronie w czym á ná czym mieli.
- 13: A wzdám fie bronic/
14: Wfze chcecie gromić.
- 15: Wyftáwá nie vftáne w píciu y w iedzeńiu/
16: W onych zbytnich pułmifkach fobie przeciwiániu.
- 17: Nuż ftroiámi páchołki iáko przewielzáią/
18: Ná d dochody fwe włafne práwie wyciągáią/
19: Pomniąc to gdy więc ktory iż ná vrząd w ieżdżał/
20: To fie ieden drugiemu wyftáwnie pokazał.
- 21: Bárziewby fie ciągnęli chcąc fie przypodobác/
22: Krolowi iego krewni by y wfzego ftradác.
- 23: A Krolby s kąd miał/
24: By fie wyftáwiał.
- 25: Vdał by fie w práktyki iáko Krol niebofzczyk/
26: A był by w krotkim czáfie v nas wielki vćifk.
- 27: Dánie częfte y woyny wnetby fie záczęły/
28: Ták iżbym fie ná fwiecie w zalu [!] życ ftefknili.
- 29: Więc by krewni Krolewfcy gebę nádymáli/
30: Nizacz fobie wfze máiąc krzywdę wyrządźáli [!] .
31: A gdy by o co pozwan/ fąd by mu folgował/

32: Tego fie pilno ftrzegąc by fie Krol nie zgniewał.

33: Gdzież ápelowác

34: Do Boga wołác.

B ij
A iefli

strona: B2v

1: A iefliby fie zwaśnił ocz zdawná ná kogo/

2: Pewnie fobie f[a]mfi[a]d[a] m[i]ałby nierownego.

3: Starałby fie ták o to/ by go zewfząd niŹczył/

4: A k temu by nań drugie ćichuchno podufzyczył.

5: Prawoby nie płużyło tákiemu kázdemu/

6: Gdyby fie mocą bronil frogie práwo iemu.

7: Swoy czáfem gorfzy bywa na fwego włafnego/

8: Ciężey ćirpieć przychodzi á niŹ od obcego.

9: Zła fprawiedliwość

10: Gdzie iefť zemśćiwość.

11: Sprawiedliwośćby rychley ták prawie niŹczáá/

12: Bowiem tych przefzłych czáfow przedáyná bywáá.

13: Powinowátymby rad iák nawięcey pomogł/

14: Albo ktoryby go teŹ na KroleŹtwo wfpomogł.

15: NuŹby mu fie teŹ tego ći vpomináli/

16: Ktorzy mu ná KroleŹtwo przyść dopomagáli.

17: Rádóm by teŹ s poŹłami dla tego folgowáł/

18: By ná dań przyzwolili iak przefzły Krol dŹiááł.

19: Tego fie ftrzeŹmy

20: Bogaczá bierzmy.

21: W chudobie zacne ftany wfzák fie odmieniáá/

22: A cne fpráwy Przodkow fwych w fobie pohánbiáá.

23: Rzadki potomek oycá w tym celuiác fwego/

24: Zeby on miał vgodźić we wfze fpráwy iego.

- 25: Zacne łtany tym czółem wółak łie odmieniały/
26: Z onych pobożnych ludzi tákimi łie łtáli.
27: Lekkowaźnie w tym łobie innych pokłádáli/
28: Byłtrze á popędliwie ná brácią fukáli.
29: Cołz gdyby Krolem
30: Doznałby z żalem.
31: Ze też niktory zdobiac ták to wółpomináią/
32: Będąc s poyłrzedkó wzięty ták o nim mawiáią.
33: Obiecuiąc to o nim żeby nas miłował/
34: Máiąc baczenie ná to że go ná łtan obrał.

Leć przed

strona: B3

- 1: Leć [!] przed tym Cudzoziemce więćey [!] miłowáli/
2: Nizacz fynow Slacheckich łobie pokłádáli.
3: Iełzcie k temu niktory do drugich mawiáli/
4: Niż Rycerłkiego łyná/ parę pów woleli.
5: Iák łółkę mamy
6: To obaczamy.
7: Wolność ktora dla práktik ták byłá námdláá/
8: Priuatá niełłáchetna ták ieý nápfowała.
9: Bo nie tylko że obcy tego nam záyzzrzel/
10: Ale niktory s Pánów o tho łie łtarali.
11: Byłmy wolność łtráciwłzy Mánami ich byli/
12: Y táką obietnicę od Cefárzá wzięli.
13: Stáraymyłz łie byłmy ią potomkom oddáli/
14: Wółzak nam Przodkowie cále do rękú podáli.
15: Przes Przywileie
16: Conłtitucie.
17: Dobrzeć łie Hipoóriłis [!] w Polłzcie zámnożyłá/
18: Te to zdróadne práktyki ku łobie przyięłá.

- 19: Ktorem prawie z wżech łtanow wiele fie podáło/
20: To sławne Páńłtwo náłze hańbą fie zmázało.
21: A iuż fie tego w Polńcze dobrze przewczyli/
22: Y vmieią to czyńście choć w Włółzech nie byli.
23: Náłzy Przodkowie zázwdy tych fie wiárowáli/
24: Wńzyłcy tych przelńłych czáłow zdraycom zábiegáli.
25: Giżance Mnińłkom
26: Ich towárzyłłkom.
27: Z wńięcia Pána s poyńrzodká toby nie wńtało/
28: Ielńczeby tych pochlebcow wńęcey przybywáło.
29: Ktorzyby fie Krolowi chcąc czym przypodobać/
30: Drugiego ołoczywńly by mógł łafki dońtać.
31: W ktorem Páńłtwie the łpráwy tákie fie náyduiá/
32: Iuż ono o vpadek zázwdy przyprawuiá.
33: Lepńly by obcy Tyran by fie to łkromiło/
34: Gdyż by fie to zá niego rychley nápráwiło.

B iij

Mońkiew

strona: B3v

- 1: Mońkiewłkić też łwoy/
2: Wierę zdraycá łtoy.
3: Nuż przyiáćioły łwymy rádęby oładzał/
4: Połły też krewne máiác to coby chciał dziáłał.
5: Tak iżby wńęc vrzędy wńzyłłtkie Dignitáńłtwá/
6: Nie byłlyby dawane wedle dołtoieńłtwá.
7: Gdyby Połły obierác prozno fie łprzećiwiać/
8: Wierę go iuż nie chćieymy nie śmiałby zázwołać.
9: Wńzák fie tych przelńłych czáłow łámi obieráli/
10: Dla priuaty Krolowi wiele pozwaláli/
11: Iuż fie wiáruymy/

- 12: A rządu chćieymy.
13: Iakożby go miał kárác gdyż on praktikámi/
14: Pokryie wżyftki błędy pomogą mu łami.
15: Niktorzy z Rad y połłow iak przed tym działáli/
16: Rufzeniá woiennego zówzdy przyftrzegáli.
17: Boby pewne wymowki od nas ich podkáły/
18: A zdradliwe fprawy ich w oczy pokazáli.
19: Gdyż wolny łtan Rycerfki może gromić złego/
20: Ktemu s poyfrozodká fiebie **zgládzic [!]** zdrádliego.
21: Pan nie wykretny/
22: Nam pożyteczny/
23: A ná to iedno bacząc że Krolá przefzłego/
24: Nie mieli łobie nizacz **zówolánia [!]** iego.
25: Nic práwni konfytucyi tak nie poważáli/
26: Mężoboyftwá/ łtrzelánia/ iák chćieli działáli.
27: A cołż gdyby s poyfrozodká ták będąc obrány/
28: Zeby mogł więc przywodzić nád hárdymi pány/
29: Gdyby práwem chćiał kárác wnet by Wincentego/
30: Onego to s **Pomrzan [!]** abo więc Glinfkiego.
31: Wnet byłmy mieli
32: Czegom nie chćieli.
33: Wiemy co łie przez tych dwu wielce złego łtáło/
34: Ziem kilká od tych dwu Pańftw nam łie oderwáło.

Przes

strona: B4

- 1: Przes Glinfkiego námowy Smolinfko odpáđło.
2: Przes Wincentego łprawy/ w Polfłzcze łie to działó
3: Pożytecznego Pána iuż łobie łzukaymy/
4: A przypadkom łzkodliwym teras zábiegaymy.
5: Sam ten Pan włzechmogący niech to nam łzykuie/

- 6: A koniec w tym k dobremu niech nam pokazuje.
- 7: A nam ławnego
- 8: Pożytecznego.
- 9: Cić to nam iedno zdoią co sie spodziewaią/
10: O fwey włałney ofobie niktory niemaią.
- 11: Albo powinowátym fwym tego fzykuiąc/
12: Opatrzeniu włzem łtanom zá to rozumieiąc.
- 13: Także y w towárzyftwie będąc z nim łchowany/
14: Dufaiąc iż ie może zá to fzczyńić Pany.
- 15: Gdy mu będą pomagąc że by Krolem zołtál/
16: Niech sie iuż iak chce [!] dzieie ná toby nic niedbał.
- 17: By więc y zginąc/
18: Złęgo nie minąc.
- 19: Gdyż słyzemy od infzych co nam odnalzaią/
20: Ze Pańłtw wiele ták o nas dobrze rozumieią.
- 21: Iżby przes nas z niewolłtwa wyzwoleni byli/
22: Z wielkiego vtrapienia ony wybawili.
- 23: Znaiąc iż mamy wolność dobrze opatrzoną/
24: Ktorey gdy łtrzec będziemy nie będzie łkażon[a].
- 25: By nam iedno raczył dác Pan Bog włzechmogący/
26: Byłmy byli Przodkow fwych łpraw nałladuiący.
- 27: Nie tym łpołobem/
28: Być wartogłowem.
- 29: Pánowie nie ná rękę nam łtanom Rycerłkim/
30: O czym sie pokazało tu wywodem krotkim.
- 31: Chudźina też ná ten łtan nie może być wzięty/
32: Lekce ważą łtan zacny nierzkąc żeby P[i]ałty.
- 33: Włzakże kiedy vbogi przychodzi k dołstatku/
34: Hardość sie w nim nayduie y wiele niełtátku.

strona: B4v

- 1: Sámi ná oko **widząc [!]** Inádnie obaczamy/
- 2: A pod tak trudnym czafem czegofz iuz żądamy.
- 3: Iefli zginienia/
- 4: Swoiego zdaniá.
- 5: Bączmyfz iedno iż Páńftwo ták iefz zawiedźzione/
- 6: Traktatámi/ długami/ wielce iefz ftrwożone.
- 7: Traktaty Krol niebofczyk s Cefarzem vczynił/
- 8: Ale niedziw bo wiedział iż w Polfczce nie ważył.
- 9: Siedmnaście kroć fto tyfiąc długu miánowano/
- 10: S poyfzrodká Páná wzięwfzy/ fkądby gi płacono.
- 11: Zá pieczęcią Koronną tego pożyczano/
- 12: Iakoby nam tego zbyć żeby pokazano.
- 13: S poyfzrodká rádząc/
- 14: Zeby go nam **wziąc [!]** .
- 15: Coż też Węgierfkie Páńftwo w vpadek w prawo/
- 16: Bacząc że przez Contacti ták było zniŹczyało.
- 17: Gdy Ferdynánd Rakufki **walcił [!]** z SiedmigrodŹkim/
- 18: Woyewodą s tym Ianem co KroleŹ WęgierŹkim.
- 19: **Cak [!]** był obran od Węgrów też s poyfzrodká fiebie/
- 20: Práwie ziemia ich bylá ták ná wielkiey probie.
- 21: A to mieyfcá mocnieyŹze niŹ w Polfczce k obronie/
- 22: A przecię tam pánuią **bezbozni [!]** pogáni.
- 23: To złote iábłko/
- 24: Vpádło prętko.
- 25: Máiąc w fobie lud biegly ku RycerŹkim Źprawam
- 26: K temu mieyfcá Źpofobne ku wfzyŹtkim obronom.
- 27: Skarbow/ bogáftw/ obfitoŹć iuz dáleko wietŹza/
- 28: Czego w fobie Koroná niema nigdy náŹzá.
- 29: Iefzce tak nieprzyaicioł w około niemieli/

- 30: Iak teras nárze Pańtwa w zawiści zořtály.
31: Chćiwość tu panowania prawie wřzyscy maia/
32: A tak z rozlicznych kraiw do nas pořłaią.
33: Tak ofiaruiąc/
34: Nam zálezaiąc.

Prawie

strona: C

- 1: Prawie fie Źczeřcie mieni ták Źtanom iák Pańřtwom/
2: A prozno kto ma dufác řwym řilom y męřtwom.
3: Przyřłoć ná Boleřlawá co go Krzywuřtym
4: Zwano gdy ták do walek bárzo był řzczeliwym.
5: Ze wřzyřcy okoliczni prawie fie go bali/
6: A przećię nim Ruřacy długi czas trwożyli.
7: Gdyž był od nich przes zdradę frodze porážony/
8: Iż poki iedno żyw był nie był poćiefzony.
9: Nie będzie ták
10: Polak do walki.
11: Karzmyřz fie iuř cudzymi tymi przygodámi/
12: Nie biezác [!] ták řámo pářz řwoimi myřłami.
13: Ná pewną iuř nie kařmy iáko tego wiele/
14: Ze fie wřzem chcemy bronić/ mořem mowić řmiele.
15: Czegořmy nie doznali ni day tego Bože/
16: Krařomowność do walek nic nam nie pomože.
17: Wiele ich pięknie zdořiac s poyřřzodká go chcećie/
18: Wřzem fie nieprzyaćiořom bronić niemožećie.
19: Gdy Pańřtwo w kořo
20: W wařni zořtáło
21: **PERICVLA EXTRANEA.**
22: Turká máiąc w gránicy iuř fie teras czuymy/
23: Przeřtořz fie iego władzy tym czářem wiáruymy.

- 24: Ieśliż sie tym ćieźymy iż ták do nas włkazał/
25: Gdy s poyrzodká weźmimy to nam obiecował.
26: Ták nam przymierze dźierzeńc wicznie ofiáruie/
27: **Leć** [!] że sie w tym narodźie odmienność náyduie.
28: Wiedząc to iż w rozdruchu **Pańfzw** [!] pofiedli wiele/
29: Y naźe też Podole iuż nie práwie w cale.
30: Przekop Oczakow
31: Iuż iełt v Turkow.
32: W Wołószech też Sędziaká tymi czafy mamy/
33: Niewiem czego zaś daley potym doczekamy.

C

Leć nam

strona: Cv

- 1: **Leć** [!] nam hárdzi bywáli zá innych Woiewod/
2: A wiele czyniwali temu to Páńftwu fzkod
3: A což owłzem pod Turkiem to bączyc możemy/
4: Iáko s nimi turmieiow wiele pożywiemy.
5: Ieśli Pána możnego łobie nie wezmimy/
6: Prętko do nich Pokucie w trwodze vtráćimy.
7: W źiemi Podolńkiej/
8: Pewne vćifki.
9: Tátárom iż s Korony niewiem przecz dawaią/
10: Tákí nieznośny vrgielť ktory odbieraią.
11: Ktorzy Páńftwá częłtokroć nam zwykli pułtofzyć
12: Ieśli zacv vpominki máią s tąd odnośić?
13: Iáko w Kronice łtoi gdy sie mieli podkác/
14: Náfzy Przodkowie z Moskwą ięli tego czekác.
15: Ktoraby łtroná w walce **klełtkę** [!] podiác miála/
16: Pewnie tá Pogáńłka krew powłtać by nie dáła.
17: Iáko pśi łzkody/

- 18: Czynili ząwżdy/
19: Wiedzác teź to y Miemcy rozdruchy działáią/
20: A rádźi wżem sumfiadom złości wyrządźią.
21: Ktoź był źiemię Węgierfką k vpadku przyprawil/
22: A zá czyiąłz przyczyną Turek sie rołkrzewil.
23: Iegoź sie my teź w Polźcze tym czáfem wiárujemy/
24: Gdyź łą przyczyny łufzne temu zabiegajemy.
25: Iákoby nas teź w trwoę iaką nie w práwili/
26: Albo więc do vpadku nas nie przyprawili.
27: Choć nie wygráią/
28: Złość wyrządźią.
29: Niemniey teź Kłiąę Prufkie coby poczynáło/
30: By Páná niemoźnego w Koronie widźiáło.
31: Prufy/ Rzelza Miemiecka/ łzpitałem nazwáli/
32: A wżák to dobrze wiemy że go nienádáli.
33: Kłiąę Prufkie s Cefárzem iuź sie teź łpiknęło/
34: Iego łieftrankę włáfną zá małżonkę wzięło.

W tymći

strona: [C2]

- 1: W tymći go ia nie łądzę co on obmyława/
2: A iáki vmyłł czáfem przy ludziech zołtawa.
3: Bo dlá Prufaków [!]
4: Wiele vpadkow.
5: Z Kłiąęť źiemie Pomorfkiey czego teź czekamy/
6: Gdyź iákoby nie náłzy wżák to dobrze znamy.
7: Korony tey nie znáią łą łobie wolnymi/
8: A więcęy sie łnadz brácźą s Pány Dáftychtámi.
9: Iuź krwie przelania wielkie o tę źiemię były/
10: Przodkowie náłzy trudność o Pomorze mieli.
11: Nie chćieymyłz sie w tę trudność dáley **wiecey** [!] wdáwác/

- 12: Gdyż to możem tym czáfem dobrze opátrować.
13: Bogá wzywáiąc/
14: O to żądáiąc.
15: Duńki teź Krol zá tego Krolá niebofzczyká/
16: Pobrał wiele Okrętow wżem żegłárzom [!] z Gdańfká.
17: A wolne żeglowanie Koronie zginęło/
18: Prze niemożnego Páná wżyftko fie to dziáło.
19: S tądci Koroná Polfka bogáftw doftawáła/
20: Trzebáćby iey záś tego/ by Páná doftála.
21: Zá ktoregoby porty záfię wolne były/
22: S kądby fie wżyftkie ftany zówfze bogáciły/
23: Przes gofpodárftwá/
24: A nie przes łgárftwá
25: Szwedfki teź Krol w Inflaⁿćiech będzie fie rofzyrzał/
26: Ze fyn ábo on nie wzięt będzie s tąd záłość miał.
27: Z Duńkim fie iáko z brátem łpiknąwfzy łpołecznie/
28: Żeglowanie ná Morzu nie będzie bełpieczne.
29: W Inflanćiech nam teź Rigá ták łnádnie odpádnie/
30: Gdyż Pan niemożny będzie przydzie im to łnádnie.
31: Iuż dla Inflaⁿt trudności wiele fie podięło/
32: Háńbáby sie ich márníe vtráćic [!] więć miáło.
33: Prze złe łádzienie/
34: Krolá obráníe.

B ij

Nuż

strona: [C2]v

- 1: Nuż teź y Litwá ktora incorporowaná/
2: Z náżą Koroną Polfką/ po pięć kroć łpoioná.
3: Leć [!] nie wiem co za vmył w ludziech fie nayduie/

- 4: Który tak zacne sprawy ná ręby nicuie/
- 5: A przyięgi Przodkow fwych y fwe odr[z]uściwfy/
- 6: A dobro s pomnażaniem miłe zarzuciwfy.
- 7: Ktore Przodkowie naży dobrze opatrzeni.
- 8: Nie iżbyfmy nad Litwą tak panowac [!] mieli.
- 9: Iedno w wolności
- 10: W fpolney miłości.
- 11: Moskiewskiego też lekce w tym nie pokładamy/
- 12: Czułość y biegłość iego iedno rozładzamy.
- 13: Która iest dobrze znaczna s pobrania ziem wiele/
- 14: Gdyż ie on y s przodkami tak poladał fmiele.
- 15: Wszak Nowograd y Smolinsk w pokoju odiy/
- 16: Gdy Kázimierz z Zygmⁿtem v wżech prawie wżięty.
- 17: Przecię mu tego wydrzeć iuz nigdy nie mogli/
- 18: A w iego panowaniu Państw fwych odvmárli.
- 19: Nuż y Połocko/
- 20: Pofzło to wżyfko.
- 21: Turcy dawno z Miemcami Moskwy fie lękali/
- 22: Fatum to prawie dziwne byfmy ie poználi.
- 23: Bacząc Pána moźnego k temu y czułego/
- 24: Nie rad wczáfu vżywa czáfu woiennego/
- 25: A ten požar Pogánfki fnadnie nas ták minie/
- 26: A każdy nieprzyiaćiel Koronny iuz zginie.
- 27: Nie będzie fie śmiał kufić bacząc [!] tu takiego/
- 28: Pána we wżyfkich fprawach dobrze oftróznego.
- 29: Strach prawie będzie
- 30: W około wżędzie.
- 31: Tiránftwá fie żadnego by namniey nie boymy/
- 32: Iedno z sobą w ftałości iak Przodkowie ftoymy.
- 33: Gdyż więc opifanych praw takich nie miewali/

34: A przecię o śwę krzywde łtęle popierali.

Lepiej/

strona: C3

- 1: Lepiej oni z zwyczaję śwobod przyłtrzegęli/
- 2: Niż my tych przelłłych częłow tego dogłędęli.
- 3: Zeby prawę/ wołności [!] / zołtęły nam w cale/
- 4: Włzyłtkołmy przelłłych częłow czynili niedbęle.
- 5: Dżęleł fie nęmi/
- 6: Złęmi łpręwęmi.
- 7: Gdy Tyraⁿę nęd łobę tęk będziemy mieli/
- 8: Zołtęniemy Przodkow łwych w włzelkiey łławie łtali.
- 9: Częłość/ łtęteczność/ miłość/ w łobie zęchowięć/
- 10: Z drugich fie potyczeli w niwczym nie ręduięć.
- 11: Częgo fie przelłłych częłow wiele zęwędzęł/
- 12: Prze niczemność nielłtętku tak fie znęydowęł.
- 13: Zę dworłtwo łobie męięć gdy kto kogo podłzedł/
- 14: A łzkarędny vczynęk popełnić fie złęm łzczedł.
- 15: Włzyłtkę pobożność
- 16: Obręcali w złość.
- 17: Bierzmyłz Pęnę tękiego zęby włzyłtkie złołci/
- 18: Vłłęły we włzech łtaniech tękowe brzydkołci.
- 19: Bo gdy będziemy mieli Pęnę tękowego/
- 20: Ktory zęwędzy rad karze włzelękiego złęgo.
- 21: Wiele Piłm Bożych o tym czytamy częłtokroć/
- 22: Ięk fie przes okrutniki mienięłę włzyłtkę złołć/
- 23: Boiężń Bożę s cnotęmi zę tękich płużyłę/
- 24: A Rzeczyłpolitey łpręwę fie łzrzyłę.
- 25: W Piłmiech Pogęńłkich
- 26: To nęydzęmy w nich.
- 27: Tękże y pericula co ię ze włzęd znamy/

- 28: Páná Bogá wzywaiąc iako ich zbędziemy?
29: Iedno gdy weźmim łobie Paná furowego.
30: A przeftawłzy włzech zbytkow wiáru[i]ąc łie złęgo.
31: Závždy do Pana Bogá w tym łie vćiekaiąc/
32: Zeby od nas Tiránłtwo frogie ráczył odiać.
33: Niemniey y włzech złych przygod ktorych łie łękamy/
34: By nas ráczył vczynić odewłzech wolnymi.

C ij

Ták po=

strona: C3v

- 1: Ták pogránicznych
2: Iák [!] y domowych.
3: A ták pięć łmyłłow maiąc od Bogá nádánnych/
4: Vżywaymy ich teras zá [!] czáfow potrzebnych.
5: Bacząc to iż tiránłtwo ták Pávła łwiętego/
6: Spráwiło Krzełciánom włzem wiele dobrego.
7: Niewalż teź łobie lekce także Mołkiewłkiego/
8: Wiedźieć tu nikt niemoże co Pan chce mieć z niego.
9: Gdyż go przodkiem od Pogan Tátárow wybáwił/
10: Szczełieć w walecznych łpráwách ná pogániech zdá=
: (rzył [!] .
11: Częgo teź y my
12: Dobrze łwiádomi.
13: Gdyż przed tym Tátárowie w Mołkwi łzáfowáli/
14: A kogo oni chćieli ná Pánłtwo władzáli.
15: Iełzche k temu gdy poeł Carzá Tátárfkiego/
16: Przyiáchał więc do Mołkwy do Kniazá [!] wielkiego.
17: Siedzác łobie/ poełłtwo od Carzá łpráwował.
18: Stoiać przed nim Mołkiewłki poełłtwo przymował.
19: Dom łwoy obecny w Mołkwi za dziedzictwo máiać/

- 20: A Hołd roku káždego wielki odbieráiąc.
- 21: Wfio tam ftráćili
- 22: Y ludu zbyli.
- 23: A tá zacna Koroná przecz ták długo ćirpi?
- 24: Muřim łobie przypifać źelmy práwie głupi.
- 25: Vrgielt dawác pogánom Ńkaźcom Páńřtwá řwego/
- 26: Ktorzy nam zwykli czynić práwie wiele źłego [!] /
- 27: Kilkádzieřiąt tyfięcy podarzą kořztuią/
- 28: Oni ie od nas wźiawřzy a przecię woiią.
- 29: Niewiem przeco Koroná to ná łobie noři/
- 30: A s řwych kráior poháńcow iże nie wypłofzy.
- 31: Iák z lářa wilkow/
- 32: Złych vrgieltńikow.
- 33: Gdyřz ieřt iářzmo Pogáńřkie z Mořkwy iuź znieřione/
- 34: A zá przeyřenim Bořym od nich oddalone.

Ktorzy

strona: C4

- 1: Ktorzy ácz niczemnieyřzy iuź do boiu byli/
- 2: Przecię Turki/ Tátary/ w řwoiey źiemi zbili.
- 3: Tákic ieřt pożyteczny Pan Páńřtwu káždemu/
- 4: Ktory broniać źiem řwoich że zábiega temu.
- 5: Iźby háńbá s řzkodámi ták řie nie řzyryłá/
- 6: Czego řie nářza Polřká doć náodnořilá/
- 7: Cák [!] przez Pogány/
- 8: Iák Krzeřćiány.
- 9: Iuź to Woyřko kážde mdłe gdzie Yeleń Hetmánem/
- 10: A choćby wřzyřto Lwy miał pod řwoim rządzaniem.
- 11: Iuź tám bitwá řtraconá w takim káždym Woyřku/
- 12: Gdyź boiáźliwe řerce zówždy ieřt w vćiřku.
- 13: Ale gdy Krol bądz Hetman řerce ma Lwie w łobie/

- 14: Závřze ieřł myřł tákogo práwie w iedney klobie.
- 15: Zaden řtrach tákowego nigdy nie vwiedźie/
- 16: Ktemu w przeciwnych rzeczách/ trwożyć łie nie będzie/
- 17: Mořkiewřkić ták/
- 18: Ná łercu wielki.
- 19: Chćieymyřł tedy przypadki te wřzyřłtkie vwaźać/
- 20: A k woley iedni drugim niechćieymy pobłáźać.
- 21: Przed czáfemći chorobom trzebá więc zábiegáć.
- 22: Owřzem teź złych przypadkow przed czáfem ořtrzegáć.
- 23: Iáko Ruřin więc mowi/ że odna lichotá/
- 24: Nie radá więc przypadnie od tego tu řwiátá.
- 25: A gdy ieden vpadek iáki więc przypadnie/
- 26: Zá nieřzczęřćim przybywa złego náźbyt řnádnie.
- 27: O tych przypadkách
- 28: Mamy w Krońikach.
- 29: Ieřli Boleřłáwowi řzczęřćie nie płuźyło/
- 30: Owřzem nim ář do řmierći nieřzczęřćie trwoźyło.
- 31: Aczći on był walecznym/ iák ieden Hánnibał/
- 32: A męřtwem ni czułořćiá nigdy nie ořłabiał.
- 33: Czterdzieřći y łiedm bitew on wygránych máiáć/
- 34: K temu łie pod Hálicem iako Hector biáć.

Ktory/

strona: C4v

- 1: Ktory gdzie łie obroćił tám wřzędy wygrawał/
- 2: A káźdy nieprzyiáćiel iego łie obawiał.
- 3: Poźyt fortylem/
- 4: Stąd vmarł z áalem.
- 5: Wiele tákich co rádzi częřłto wřpominaia/
- 6: Priuátim łobie mowiáć tak to pokazuia.
- 7: Obrawřzy go s poyřzodká wřzem moźem być řrodzy/

- 8: Wziąć za krotki czas Mołkęwę ták to drugi twirdzi.
9: Leć [!] ná to iedno pomniąc Kázimierz Iagielow/
10: Który miał kilká synow prawie czyłtych mężow.
11: Co s nim czynić niewiedział y ftradał Nowogrod/
12: Niemniey Zygmunt Smolniko ácz też miał możny rod.
13: Brat w Páństwie Czelkim/
14: Także Węgierfkim.
15: Latwiey było tym Krolom ktorem tu pominił/
16: Wziąć tę ziemię Mołkiewfką by Pan Bog dozwoił.
17: Máiąc iuz pokoy zewfząd leć [!] trochę s Prufami/
18: Wfzák fie byli zrownali bárzo pętko s nimi
19: Wziąwfzy łobie na pomoc lud od Władifławá [!] /
20: Snadnieyby fie wykończyc mogła táka fprawá.
21: Niż teras nieprzyaścioł ze wfząd máiąc dofić/
22: Gdy przeciw nam powftaná mułim łobą trwożyć.
23: Mieyćie w rofádku
24: Strzegąc vpadku.
25: Nie kažmyłz ná niepewną temu fie przypatrzmy/
26: Rády Krola Zygmunta teras fie iuz dżierzmy.
27: Bo on miłuiąc dobro tu Páńftwa Polfkiego/
28: Nie rádził wziąć ná Pańftwo żadnego krewnego.
29: Gdyby fzczedł bes potomftwá ten Augułt syn iego.
30: Acz mu był nieprzyaścioł tedy Mołkiewfkiego.
31: Pożytecznym obierał iego być Koronie/
32: Zaden pędzey poproftać niemoże obronie.
33: Gdyż nieprzyaścioł
34: Mamy dość w okoł.

Iełifmy

strona: [D]

1: Iełifmy miłósnicy iuz dobrá náfzego/
<http://rcin.org.pl>

- 2: Páná Bogá wzywájąc á piłnując [!] tego.
- 3: Byłmy wżyſtko s poćiechą ták dobrze ſprávili/
- 4: Páná Bogá s tąd chwaląc zász w pokoiu żyli.
- 5: Zeby w popioł náłzych dobr iuż nie obracano/
- 6: Iák też Przodkom y innym tym czáfem czyniono.
- 7: Będąc w ſpokoynych kącich/ żełmy nie ſwiadomi/
- 8: A ſiedzimy w pokoiu przes dawny czás łami.
- 9: Więc chcem s poyſzodká/
- 10: Wziąć ledá Pánká.
- 11: Co iuż wżyſtko przypuſzczam káżdemu bálnemu/
- 12: Kto ſie ſłufnie przypátrzyć będzie chciał wżyſtkiemu.
- 13: Iełzcze więcey obaczy wſzech niebeſpieczności.
- 14: Iákieby ná Koronę przypádły trudnoſci.
- 15: Z wzięcia Páná s poyſzodká com wyſzey pokazał/
- 16: **Wierzę [!]** że káždy bálny to będzie wważał.
- 17: Idzieć grá o káżdego czuymyłz ſie tym czáfem/
- 18: Stráciwłzy pokoy z dobrem y zołtác z **niewczáłzem [!]** .
- 19: Przetolż to bacząc/
- 20: Co lepiey począc.

strona: [D]v

1: **Do tego co czedł.**

- 2: **R**ozmiē ze nie káżdemu będzie ſie to zdáło/
- 3: Co ſie tu miedzy brácią kroćiuchno podá
- 4: (łó [!]
- 5: **Leć [!]** iż ſie na^m trzeba czuć o káżdegoć idzie/
- 6: Byłmy ſie nie opárli práwie w iákim błędzie.
- 7: Iuż ſie vpadku boymy tego ſie wiáruiąc/
- 8: A łobie tym to czáfem dobrze opátruiąc.
- 8: S czegobyłmy poćiechę y s **potomłtwe^m** mieli/

9: Páná Bogá s tąd chwałęc w pokoiu miefká

10: [!] (li.

10: Przymi to profzęc/

11: Zyfk ten odniofęc. [grafika](#)

strona: A

1: **Przestrogá.**

2: **S pokazánim niepo=**

3: **żytkow z wzięcia Páná s**

4: **poyśrżodku siebie.**

[grafika](#)

5: **Z**ádościw będąc dobrá

6: Rzeczypolpolitey/ nie mnief

7: też prágnąc pożytkow trwá

8: iących temu tho Pánftwu

9: Korony Polfkief/ á nie iáko

10: then ktory fie wyfzu chwy=

11: ta ná byftrym á głębokim mieyfcu/ ále przy

12: pátruiąc fie przyfzłym przypadkom ktoreby

13: przýść mogły z nieroftropnego á z nieobácz=

14: nego przedfięwzięcia náfzego/ á zwłáfzczá w

15: tym Akćie/ *Vnde fit eligendus Rex*, á pá=

16: trząc *in futura pericula*, ktoreby ná nas

17: przypáść mogły z wzięcia Páná s pośrżod=

18: ká siebie/ gdyż *in circumftantia*/ á práwie

19: ze wfzech ftron w wielkim záiątrzeniu á w

20: wielkief nienawifci v wfzech Pánftw thá

21: Koroná náfzá zoftałá/ etc. A przetofz/ káźde

22: mu z nas powinna rzecz iefť o to fie vfíło

23: wác/ ábyfmy to ofierofiále y nákfłonief do

24: vpadku Pánřtwo k dobremu y ku poćiefze

A
przywieć

strona: Av

1: przywieć mogli/ *Salubre enim confilium ae=*

2: *grotis fami facile dant, et ubi ipfi decum=*

3: *bunt confilio egent.* A ták my theż nic nie=

4: poľłabiaymy zowiać fie być Rycerřkimi lu=

5: dźmi/ Paná Bogá wzywaiąc/ bo niethelko

6: mieczem przyřtogi nam boiowác/ ále theż y

7: domowy boy przyřtogi wieć y opátrowác/

8: *Confilium nobis resq̄ locusq̄ dabunt.* Boć

9: to káždy řzczeliwy/ kthory co w iákiew řprá=

10: wie řwoiey bacznie á rořtropnie poczyna/ á

11: propofitum řwe řłufźnie pokázuie/ á ku dob

12: remu wiedźie/ bo nie iuż ten wygrawa/ co

13: ná Woynę woła/ iáko to ieřt miedzy námi

14: że ták řobie mawiamy: Obrawřzy go s poy

15: řřzodka řiebie może káždemu nieprzyiaćielo

16: wi odpor vczynić/ przypominaiąc bogactwá

17: Koronne/ y ludźi wielkú wielkoć/ niepom-

18: niąc ná to/ Iż *Regna quo maiora řunt eo*

19: *ad grauiorem cafum řunt proniora.* Ale dá

20: ley fie nie w dawaiąc w rzecz. Kroleřtwo

21: Węgerřkie iefli nie bogáćŹe y iefli nie lud=

22: nieyřze y biegleyřze Rycerřtwo miało niź dziř

23: nářzá Koroná Polřka/ to ia káždemu báczne

24: mu vwaźeniu poruczam/ á ná Woynę wo=

25: łác/ iáko ná nię wołamy/ to ieřt bronić fie

26: wřyřłtkim nieprzyiaćiołom okolicznym/ czego

27: łmy łkutkiem iefzccze nie doználi/ áni Boże day

28: tym że nam łacno mowić/ áno *Omnia pri=*

29: *us experiri coⁿfilioqua^m armis łapieⁿte^m decet.*

30: Nie gońmyłz thedy ná niebefpieczeńftwá/ á

31: máiąc czás po temu/ opátruymyłz to iákoby

nam s po

strona: A2

1: nam s *pożythkie^m* przychodziło náłzey zbroie

2: podniefienie/ á ftrzeźmy thego że by ná nas

3: żáłołna ángułtia nieprzypádłá/ *Facile oēs=*

4: *cum ualemus recta confilia ægrotis damus.*

5: A gdyż iuż o nas grá idzie/ nie komu inłze=

6: mu ále łámi łobie radźmi y temu ofieročia

7: [1]emu Páńftwu Korony Polłkiey/ gdyżelmy

8: łynámy iey á w niey s chowáłyymi/ á pra=

9: wie by nam rzeczono/ *Nonne flagitium est*

10: *aliis confilium dare foris łapere fe autem noⁿ*

11: *posse auxiliare*, bo weyrzawłzy w Kroniki

12: co łie zá náłzych przodkow dźiáło/ á nietyl

13: ko thu w Páńftwie Korony Polłkiey/ ále

14: *przypátruiać [!]* łie/ co łie we włzech Naciách

15: dźiáło/ o czym Poetowie rozmáici dźiwnie

16: piłáli/ o opátržnołciách y vpadkách Pańftw.

17: A przetoż ták Piłmá Boże iáko y inne/ nie

18: dla czego innego piłáne łą/ iedno dla thego

19: áby nam ku *pożythku* á przełtrodze by=

20: ły/ gdyż *Fœlix ille homo quem aliena peri=*

21: *cula faciunt cantum.* A thák thego ná ten

22: czás rołádku wzywaymy/ s czegobyłmy my

23: y potomstwo nálze poćiechy ná potomne

24: czáfy vzywáli/ áże by nam do thákowey

25: żáłości y nárzekánia nie przyśzło.

26: *Quid faciam, men rogas? tu quidem ante*

27: *hac aliis folebas dare confilia mutua.*

28: Tho przed fię biorąc/ że żadne Páństwo

29: w Śwíecie nie było thák wolnościami o=

30: páthrzzone/ iáko nálzá Koroná Polfka/ w

31: czym nas PRZOdkowie nálzy od vmárli/

A ij

ktorzy

strona: A2v

1: kthorzy práwie byli confultores líbi. Tho

2: też bacząc/ iż tym wolnościam nálzym kto=

3: re mamy/ inlzy wśzyłcy *poftroⁿni* fie dźiwuią/

4: iáko fą opátrzone y przywileymi vgrunto=

5: wáne/ to dla przedłużenia loco suo ftet/ á te

6: go fie wiárujemy/ *Ne malum confilium con*

7: *fultori fit peßimum*, gdyż wiele w Koronie

8: Polfkiey/ iáko ono mówiąc/ ná fwoy Młyn

9: wodę wiodąc/ s poyśrżodká fiebie chcą mieć

10: fpodźiewáiąc fie czego/ ábo de fua perfoná/

11: ábo *de confanguineisd* / ábo też w towarzy=

12: ftwie educatos. etc.

13: Ledwá nie możemy być fyci Pánow przyiá

14: źni y záchowánia przeciw nam ftanom Ry

15: cerfkim/ á cofz owłzem/ kiedybyłmy s poyśrzo

16: dká fiebie obrali/ nie máiąc ná wálki dofta=

17: tku/ y ku wiedzieniu ftanu fwego Krolew=

18: fkiego/ áno to widzimy/ że Pánowie Krolo=

- 19: wi fie rownáli/ Pánom záfię Rycerstwo/ nie
20: máłoby wyfzło ná pychę/ ktora fie v nas w
21: Polfzyczne rozmnożyła [!] / á łącznieby w Prákty=
22: ki wpadł/ ktore nam były tych czáfow wiel
23: ce fzkodliwe/ niżli obcy Tyran nie wyftaw
24: ny/ gdyż czáfem gorfzy fwoy bywa niż obcy.
25: Może nam być w pámięci Lowicki ziazd/
26: co byli drudzy ná nim fprawili/ czego y dru
27: dzy odstąpić niechćieli/ y ták to mawiali/ że
28: do gardł fwych tego nie odstąpimy/ á to w
29: fzyftko fzło z lekkiego vważenia nas wfzech
30: ftanow Rycerfkich/ á przegorna myfl Pá=
31: now niektorych/ gdyż *Superbia mores egre*
32: *gios inquinat*, bo to widamy/ gdy z vbogie
33: go kto bywá Pánem/ iáko wielkiey pychy y

wzgárdy

strona: A3

- 1: wzgárdy ku innym vżywa/ zá czymby do te
2: go przyść mogło/ gdybyfmy Páná s poy=
3: f rzodká fiebie obrác mieli/ tedy byłyby roz=
4: máite przymowki miedzy ftany panięcymi/
5: że byłem ia tego godnieyfzy niż on/ bom za
6: cnieyfzego domu. Drugi by theż rzekł/ zem
7: miał więtfzy doftátek. Nuż też Boże vcho=
8: way iákiego niefzczęścia w Walce/ thedyby
9: drugi rzekł/ á kogořmy obáli/ tákżeby mu=
10: fiał być wielki *contemptus* w Koronie Pol
11: fkiey/ zá czymby przyść mufiało do rozdru=
12: chu wielkiego/ o ktorym Largius Rzymłki
13: mowił/ że nad tho niemařz nic frofzfłego ná

- 14: Páńftwo káźde. Aże drudzy mowią/ że był
15: teź Piaft fzczełliwy/ y iáko potomftwo iego
16: długo trwáło. Ale że inſzy ſpoſob był ná on
17: czás/ y w ftaniech Páńfkich tákże y w Ry=
18: cerfkich nie była tháka pychá y l[e]kkowáz=
19: ność/ zazdrość/ nienawiść/ obłudność. Ná to
20: iefzcze pátrząc/ że ledwo zacc mieli Páná the=
21: go przeſzłego/ ktory był z Genálogiey Kro=
22: lewfkiey/ y Conſtitutyi iego ktore były pu=
23: blicowáne/ tedy prze Pány niktore **ad effe=**
24: **ctum executionis** nigdy nie przyſzli/ á czyni
25: li to co chcieli **contra leges/ leć [!]** chudźinki czá
26: ſem exequutią gnábili. A ieflić ten ktory był
27: z Genálogiey Krolewfkiey muſiał **kák [!] Cōni=**
28: **uentibus oculis et obturatis auribus**, iedne
29: go przepatrzyć drugiego nie ſłuchác/ co ſie
30: dźiá[!]o pod rámieniem iego/ ſtrzelánia/ mor=
31: dy/ zábiiánia/ etc. A coſz owfzem ten ktore=
32: go byfmy s poyſzrodká ſiebie obrali/ bo by
33: drugi **rzękl [!]** / gdyby pro exceffu práwem był/

A iij

konan.

strona: A3v

- 1: konan/ iam mu do tego dopomogł/ że Pá-
2: nem náſzym zoſtał/ á przyiaćielá álbo mnie
3: fámeo o złe chce **prypráwić [!]** / etc/ zá tym
4: by przyſzło do ſzácunku iego ſpraw abo ie
5: go Przodkow przed drugimi ku wzgárdzie
6: onego/ á gdyby ſzło **ad finalem proceſum**
7: **uris** byłby z drugiego Wincenti s Pomo.

- 8: rzan álbo Glinfki.
- 9: A gdyż tho ná nas przyłzłó/ że Noua res
- 10: uarios euentus habet, przetoż in tanto ca=
- 11: fu potrzebá nam łobie rozmyłłnie poczynáć á
- 12: cum magno iudicio futura pericula,
- 13: kthoreby ná nás w thym tho Páńłtwie
- 14: przyść mogły/ z náłżego nie trefnego połtę=
- 15: pku/ wważáć/ b yłfmy ná fię nie nárzekáli.
- 16: Cum poteram recto tranfire Ceraunia ve=
- 17: lo, vt fera vitarem laxa monendus eram,
- 18: nunc mihi naufragio quid prodest dicere fa
- 19: cto, qua mea debuerit currere Cymba via?
- 20: Acz drudzy mowiá żeby nas miłował zes
- 21: my go s poyśrzodká fiebie wzięli/ łprawie=
- 22: dliwość by nam czynił będąc łpraw náłżych
- 23: łwiádom. Załż ich też nie był łwiádom Krol
- 24: przełżły? że łnadź Práktiká nádeń niechćieli
- 25: mieć w łprawie wietłżego: Owa/ łprawied=
- 26: liwość by łłużyłá w Polłżcze przyiáćiołom
- 27: Krolewłkim/ á Pánom/ á iáko oná prze=
- 28: powieść/ Pánom łie zmele vbogim łie s=
- 29: krupi. A my łtany Rycerłkie/ cozmy [!] the=
- 30: ras wzgárdzeni od Pánow/ thobyłfmy do=

pieroz

strona: A4

- 1: pieroz ad maiorem contemptum przyść mu
- 2: fili/ co iuż káždemu bacznemu przypułż=
- 3: czam/ bo bym thego nie rad widźiał/ cze=
- 4: gołfmy łie ná łobie dołć náodnołili thych
- 5: przełżłych czáłow/ nie rad bym theż łlyłzał

- 6: mówiąc: *Hypocrytæ regnant quia nigrum*
- 7: *in candidum hos est malu^m in bonum uertu^{nt}:*
- 8: Bo czyście iuż v nas vmieią the Prakti=
- 9: ki Włofkie/ bo iedni we Włofzech á dru=
- 10: dzy zaś w Polfcze fie ich náuczyl/ á práwie
- 11: Hipocrifis czyście fie zámnożyła w Polfz=
- 12: cze/ p[á]trzymyż ieno k czemu tho przydzie
- 13: *regnum enim instabile est, vbi pudor iu=*
- 14: *risq̄ cura, fides, pietas, fanctitasq̄ abest,*
- 15: przetoż fie my też poráchuymy/ będzieli fie
- 16: tho w nas náydowało/ w czym Przodko=
- 17: wie náfzy dobrze *educati* byli/ ále thymi
- 18: czáfy mozem thák łobie rzec/ *Multi uoca=*
- 19: *ti, pauci elect[i]*, gdyż tho *Pańfiwo [!]* dla te
- 20: go nawięcey zánioflo fie ná vpadek/ zes=
- 21: my PANA BOGA wielce obrazi=
- 22: li/ pothym theż/ nie przyftrzegamy fláwy
- 23: kthorey záváże Przodkowie náfzy zwykli
- 24: przyftrzegác/ á *publica commoda* nie fą
- 25: nam ná pieczy/ iedno priuata the fie przy
- 26: nas zábáwiły bárzo A gdyż Ko=
- 27: roná POLSKA iákom wyfzey pomie=
- 28: nił zoftála w nienawiści v włzech Pańftw
- 29: á *chciwością [!]* fą ogárnieni panowania w
- 30: niey. Nie mniefy theż w tych wolnościách

w których

strona: A4v

- 1: w których záchowani ieftefny przes czás tak
- 2: długi záyrzac nam tego/ á zá tym ftaríaį fie
- 3: o tho/ żebyfmy im fimiles byli w niewolft-

4: wie w ktorým oni być muŝą. A nietelko ŝie
5: ná to extráneŝi ŝadzą/ ále teŝ y niektorzy s ŝta
6: now Páńŝkich wielce nam tego zayŝrzą/ y
7: ták rumores ŝą ŝeby im tho Cefarz obiecał/
8: ŝebyŝmy Manami mieli być v nich/ czego
9: da Pan Bog áni Cefarz áni ŝaden nie do=
10: czeka. Ale ad propoŝitum idąc/ niechay mi
11: to kto pokaŝe co zá poŝytek kiedy ći vczyni
12: li/ s poŝyŝzodká wŝięći/ iáko oni po dwa kroć
13: Woiewodowie ku rŝádzeniu wŝięći/ tedy ká
14: ŝdy s nich iedno ŝupu ŝwego pilował/ á nie
15: przyaćiołom przeŝ nie drogá byłá otwo=
16: rzoná do Páńŝtwá. Nuŝ teŝ Lokietek/ cho=
17: ćia było Kŝiáŝę známienite/ á iáko záŝię był
18: obyczáiw ŝkáŝonych ták ŝe go s Kroleŝtwá
19: zrzucić muŝili/ á to teŝ był z rodŝáiu Piáŝto
20: wego/ á ták náń przyŝŝło/ *Pœnas quide^m ŝol=*
21: *uit graues regnauit Iocas, est hæc pœna.*
22: Bo Páńŝtwu káŝdemu cáłemu á roŝtropne=
23: mu/ ktore ŝie ma ná ŝwey pilney pieczy/ nic
24: ŝaden Krol ŝkáŝonymi obyczáyami ŝwymy ŝzko
25: dŝić nie moŝe/ kto ŝie ŝywym á cáłym poká
26: zuie ile w Tiráńŝtwie iáŝnym/ Ale Prakty=
27: ki nagorŝe ktorých ŝie námnoŝyło w Páńŝt=
28: wie Korony Polŝkiey/ á priuatá bárzo ŝie
29: w páŝlá ták w ŝtan Dignitárŝki iáko y Ry=
30: cerŝki/ ŝe nie będŝieli ŝáŝki oŝobliwey Pána
31: Boga wŝzechmogácego/ iŝby nam racył dáć
32: thakowego ŝurowego Pána (gdyŝby prze=
33: ćiw cnotliwym v nas w Koronie nic nie

strona: B

- 1: mogł/ iedno złe kárác á one niłzczyć á ktoryby
- 2: ná ten czás obronę **czynil** [!] przeciw nieprzyia
- 3: ćiołom Koronnym okolicznym. etc. Ażeby
- 4: mi też Piaftá kto chćiał przypomnieć/ tedy
- 5: nie **była** [!] táka chćiwość zá niego okolicznych
- 6: Pánow ná pánowanie Páńftwá Polłkiego.
- 7: Nie mniej iákom wyłzey przytoczył/ nie by
- 8: ły thák skáżone łpráwy we włzech łtaniech
- 9: we wnątrzných to iest w Koronie Polłkiey.
- 10: Podźmyłz theż do łtanow Páńłkich ktorzy
- 11: ná Dignitárłtwách tákże y vrzędźiech Grod
- 12: łkich y źiemłkich łiedzą/ iáko gdy go kto s **cze**⁶⁰
- 13: vpomina thák wnetże odpowie/ iuż thy
- 14: mnie nie vcz/ wiem ći ia co mam czynić/ á
- 15: cofz kiedyby był KROLEM kthory=
- 16: kolwiek z nich/ iáko thego chcemy s poy=
- 17: łrzodká łiebie/ tam byłmy tego dopiero do=
- 18: ználi czego Boże vchoway. Przethołz łepiey
- 19: prołtaká wźiác ktoryby łie dał vczyć/ á niż
- 20: tego qui łe doctum esse putat/ á łnadź człó=
- 21: wiek by łie nie **náwylicał** [!] / iákieby łzkody
- 22: przyść mogły z wźięcia s poyłrzodká łiebie
- 23: gdyż y on Bołełław krzywoułty/ ácz był
- 24: walecznym y łzczełliwym/ przed kthorym y
- 25: po nim nie wie by łie táki náłał w Ko. Pol.
- 26: á wždy przećię dla onego Zbygniewá bękar
- 27: tá Oycowłkiego/ iákie łzkody podiał y łpu=
- 28: łtołżenia źiemie/ co niepodobna żeby Nothus

- 29: kiedy dziedziczyć miał mimo tego który ieft
30: s prawego Małżeńltwá prawym **dziedzice^m** /
31: á przecię mu tego pomagáli/ Krol Czelki/
32: Prufacy y Pomorzanie/ A coſz owſzem the=
33: ras/ iáko Cefarz powiáda/ o czymefmy y fá=
34: mi ſłycháli/ że Krol nieboſzczyk przes poſły

B

ſwe/ Con=

strona: Bv

- 1: ſwe Contrákti iákieś miał czynić o **Kroftwo** [!]
2: Polſkie/ co by ták **gruⁿtownie** było iako kiedy
3: Pomorſką ziemię Kfiążetá z Brándenburgu
4: przedáli. Nuż by teſz Sieſtrankowie nieboſz=
5: czyká Krola takſze y ſzwágrowie/ ácz to ká=
6: żdy wie/ że v nas liberá Electio Regis/ co
7: y káždy Krol wyznawa/ ále zá rádą iákąſ
8: kolwiek widząc Páńſtwo záwiedzione z inſzy
9: mi nieprzyaścioły w walkách nie omieſzká=
10: liby Koro: trwogi á vpadku pokázác/ gdyby
11: czuli Páná nie możnego/ áſzeby s ſobą miał
12: co czynić z inſzymi walcząc. Kfiążetá by teſz
13: Prufkie y **Pomorſkie** [!] mogłyby ták rzec/ że
14: nie przyſtoyna rzecz by **nade^mná** miał rofká=
15: zować s Slácheckiego Domu/ gdyżem ia
16: ieft s Kfiążęcego rodzáiu. Podźmyſz teſz do
17: Litewſkiej ziemié iáko ſie od **naſz** [!] oderwác
18: chcą/ chcąc od nas oddzielone ziemié mieć/
19: y dziwne rumores dzieią ſie około ich ſpráv
20: Pátrzymyſz iáko ſie nam ſzykuie Elekcia s

- 21: poyśrzodká siebie/ á iellibyśmy to w przed
22: lięwzięciu fwym wykonywać chcieli/ pá-
23: trzymyż końcá w they spráwie/ Finis enim
24: acta probat. Nuż theż tá wyftawá nie
25: pothrzebna/ thedyby nie wftálá/ thak w
26: pićiu/ w száthách/ w iedzeniu [!] / thák y w
27: innych rzeczách/ dlá ktorey ftany wftyftkie
28: wielce ná wętlály/ á spoyśrzodká siebie pá
29: ná wziąwfy/ ták przyiaciele Krolewfcy iá=
30: ko y thowárzyfze iego kwoley iemu ciągnę
31: li by sie/ bo widziemy gdy kto z iakiego
32: domu **zawołanego [!]** ná iakie Dignitarftwo
33: ábo vrząd wftapi/ iáko iemu kwoley ciąg=

ną fie

strona: B2

- 1: **gną [!]** fie száty/ y infzym kofztem/ bo wiel=
2: ki affectus hominum/ á káždy fie przy=
3: podobác chce ieden drugiemu/ **Eft enim**
4: **genus hominum/ qui fe primos om=**
5: **nium rerum esse uolunt/** á theż iuz w
6: thym przeciwiániu iedni drugim/ iákom
7: wyfzey pomienił/ domy Páńfkie Rycerfkie
8: fie wyciągnęły/ Inquinat egregios adium=
9: cta fuperbia mores/ á gdyby by potrzebá
10: Koronná przypádłá tedy by drugi **znás [!]**
11: ledwo miał na czym ábo o czym/ á w
12: zdy fie nam chce wftytkim okolicznym
13: nieprzyáczołom bronić. **Nuz [!] thez [!]** opa
14: **trzęnie [!]** prze rozrodzenie we wfczech ftha=
15: niech/ iákiefzby nam przybyło z wzięcia pá

- 16: ná ź [!] poiśrżodká siebie gdyż by wolał
17: przýációły swe álbo the kthorży mu do=
18: pomogli iż Pánem zořtał/ ábo kthorżyby
19: mu Prákthyk pomagali ku wřpomozeniu
20: iego á fkázie nářzey/ bogácić/ áno by ták miá=
21: ło być/ tu ciuem patremq̃ geras tu confule
22: cunctis, nec tibi, nec tua te monea^{nt}, sed pu
23: blica uota, bo káždy Pan káždemu iednáko
24: powinien thák řwemu iáko y obcemu/ ále
25: naturalis affectus do thego by go przy-
26: wodził/ żeby wolał řwe bogácić.
27: Nuż też y to ielliby ná kogo miał waśń
28: boday by gi łobie nie wřpomionał/ gdyby
29: Panem zořtał/ áno iuż prozno/ quis eu^m arguet

B ij

grauis

strona: B2v

- 1: grauis ira regum femper, fecundum illud.
2: Non ex iure manu confertu^m, sed Mage fero,
3: re^m repetunt regnu^mq̃ petunt vadunt folida vi,
4: czegořmy doznali ná tym przeřłým Krolu
5: iáko on wiele domow zacnych Páńřkich/
6: prze niecotliwe Práktyki zniřczył/ ktore řie
7: wielce rozmnożyły ná vpadki rozmáite. etc.
8: A wřzákże dáley řie nie bawiąc de periculis
9: internis/ ktoreby řzerzy pokazáne być mog-
10: ły/ niechay mi to ten wywiedźie kthory go
11: s poyřrżodká řiebie chce/ ták tęn ktory tho
12: mową řwą/ ták też per řcripta řua twirdźi.

- 13: Acz to wywodzą pińmem z Itárego Zakonu
14: że s poyśrzođká fiebie Pan Bog był rofka=
15: zał Zydom Krolá obrać. Y fam bych ná to
16: przyzwolił bych nie baczył thych pericula
17: ktorem wyfzey przytoczył/ y tákże okoliczne=
18: go zówiedźzenia z nieprzyiaćioły Koronny=
19: mi s chćiwości Pánowania iego. Niemńiei
20: iż káždy chce odrywáć Páńftwá niektore od
21: Korony Polskiey/ co fwym porządkiem ni=
22: żey chcę pokázáć/ ále temu to napirwey po
23: kázáć/ co pińmem Bożym pokázuią ze [!] s poy
24: śrzođká fiebie ma być obran. Przecińwko pis
25: mu Bożemu prozno by kto miał ták pińać
26: iáko y mowić. Ale ná krotce tak árgumen
27: tuiąc/ czemuż theż offiáry zginęły? Obrzáo=
28: wánie/ pirworodźieńftwá y infze rzeczy/ á dzi
29: wnym kńztałtem tho Pan náłz Iezus Kry
30: Itus wypełniwłzy od mienić raczył.
31: Y dńugoż trwał on Sául Krol s poyśrzo=
32: dká obrany? y iáko dokończenie wźiał żywo
33: tá fwego/ Nuż też Roboam/ iáko przepło=

chą ráđą

strona: [B3]

- 1: chą ráđę fwą dziefięćioro pokolenie od pá=
2: nowánia vtraćił. Nuż Acháb on Krol kto
3: ry s pothomftwem fwym był wygładzon.
4: Nuż oni infzy Krolowie/ ktorzy byli zabrá
5: ni w niewolą do Babilonu/ á ktoby fie y te=
6: go fńadź nie náwyliczał. Podźmyfz też y do
7: thego/ co fie w Páńftwie Polkim dzieńło zá

- 8: onego Lokietká/ który będąc Książęciem zná
9: mienitym y będąc **biegly** [!] w Rycerfkich rze=
10: czách/ ktoremu sie y fzcześciło pirwey niż był
11: wzięt ná Kroleftwo Polfkie/ á iáko zás przy
12: fzed[ł]ad contemptum/ thák że muíal po le=
13: siech sie tułác y piefzo do Rzymá chodźić.
14: A gdy był zás znowu **obra**ⁿ po Wacláwie/ te
15: dy odpádło Śląsko y Pomorška ziemiá zá
16: iego pánowania: á wielka Polfka s Kuiá=
17: wámi niemal wftytká w popioł obroconá/
18: y krwie Krześciáńfkiey wielkie przelanie sie
19: ftáło/ bo to baczyć możemy/ iż opera noftra
20: a Deo dependent/ á muíim ták rzec/ illo no
21: lente nihil agere po ffumus. Iuż cí go Pan
22: Bog przeyrzał y náznáczył/ y prozne fwary
23: náfze po biefiádách/ **leć** [!] fcripta te nic niewá
24: dzą/ áby káždy vważał pocźciwą pracę kto
25: iá między ludzie podawa/ gdyż to **rozumie**^m
26: o káżdym że dla dobrego Rzeczypośpolitey
27: tho czyni/ **thákze** [!] y pożytkow Pańftwá
28: Koronnego/ nic prace fwey nie záłuiąc/
29: **deniqz quid uerbis op^o est fpectemur agendo**
30: gdyż práwie **uariatur fenfus** między wfy=
31: ftkimi ftany. A ták iuż iednym vftaw=
32: my myfl fwą/ á pożytkow zyczymy sobie y
33: potomkom náfzym/ á fwego Pańftwá przo
34: dkiem przygodámi/ potym y infzych/ ná ten

B ij

Czás sie

strona: [B3]v

- 1: czas fie kárzmy/ Virtus eft vbi occafio
- 2: admonet delpicere/ gdyż nám wtych czá
- 3: siech **vigilare [!]** decet qui vułt lua tempo=
- 4: ri conficere officia/ á my niethylko byłmy
- 5: fie czuć mieli/ ále áni słuchác iedni drugich/
- 6: áni ícripta kthore podawáią przyimowác
- 7: chcemy/ pokázuiąc pożytki y nie pożytki. O
- 8: nas cí grá idźie byłmy ná to pomnieć chćie
- 9: li/ y możem thák łobie rzec/ **Res tua agi=**
- 10: **tur paries cum proximus ardet, et negle=**
- 11: **cta solent incendia fummere uires.**
- 12: Załz nie zacne Páńftwo było Greckie/ kto=
- 13: re przez Amuráthá było pośiedzone. Nuż
- 14: theż Epirinłkie/ Albánłkie/ y inłze okoliczne
- 15: Páńftwá ich/ ácz mieli mężne ludźie y miey
- 16: łcá mocne ku obronom/ á wżdy przecię łą
- 17: pośiedzone przez Othománłki rodzáy. Nuż
- 18: źięmiá Egipłka/ á prawie iáko požarem do=
- 19: chodźiá moc ich do wśyłtkich Páńftw o=
- 20: kolicznych/ ták ná Wyłpach Morłkich iáko
- 21: y **indźiey [!]** . Załz theż nie mocne było Krolełft
- 22: wo Węgielłkie z łwymi Páńftwy/ A iuż ten
- 23: niełzczelny požar práwie do nas **przyfiedł [!]** /
- 24: y możem thák rzec/ **Heu miferis nunc illud**
- 25: **veru^m verbum esse experimur/ vetus aliquid**
- 26: **mali esse propter uicinum malum** A gdyż
- 27: widzimy co fie inłzym łtało/ y co iuż ná ło=
- 28: bie odnołzą/ vćieczmyłz fie do Pána Bogá/
- 29: á iemu fie vpokorźmy **ze [!]** wśyłtkich złości

- 30: náleznych żądaiąc iego s. pomocy przeciw the=
31: mu Otománfkiemu **rodzáiowi** [!] / áby nas ich
32: firogości záchowác raczył/ niemniey theż y
33: Hołdu dawánia tego nieznošnego ierzmá/ á

byłmy

strona: B4

- 1: byłmy po iego woley táncowác nie muřili.
2: A przetoż dla Pána Boga/ s poyśrżodká fie
3: bie go nie bierzmy/ bo gdybyłmy go wzięli
4: tych **wřzyfikich** [!] rzeczy obawiác fie potrzebá
5: ktorem wyřzey przytoczył/ to ieřt inteřtina pe
6: rricula/ niemniey y tych pericula/ ktore niřey
7: pokázác **chćę** [!] / á zwłářczá okolicznořć nieprzy
8: iaćioł Pańřtwá Ko. Pol. á práwie řteřkniw=
9: řzy fie w wielkim vtrapieniu muřilibyłmy
10: ták mowić: *Nunquam ille est miřer cui fa=*
11: *cile mori*/ gdyř tho baczyć mořemy/ że **om=**
12: *nia sunt hominum tenui pendentia filo/ et*
13: *řubito cafu quae valueru ruunt*. A przetoř
14: vpadek máiąc przed oczymá Paná Boga w=
15: zywaymy żebyłmy fie w niebeřpieczeńřřhwá
16: nie wdawáli/ ktore tak pokázuię.

17: Pirwřze niebeřpie. extraneum.

- 18: Iř fie thym ćieřzimy/ że Turek wřkazał przes
19: pořłá. Ieřli s poyśrřodká řiebie Páná weřmie
20: my obiecuie nam przymerze dźierźeć. Zař ied=
21: no Pańřtwo w obietnicy iego ieřt záwiedźio=
22: ne/ á dáley nie chodząc Pańřtwu Węgieřkie
23: mu co fie řtáło/ iako przes zalety pobrał im
24: Zamkow niemáło on Soliman/ y iáko Skán

- 25: deberg iego sprawy wyliczał i jakim kształt^m
- 26: oⁿPaⁿstwa posiada/ bo był tego dobrze swia
- 27: do^m będąc wychowany v Amurata/ o czym kaz
- 28: dy fzerzy doczyść sie może w kfię. Skaⁿdebergo
- 29: wych. A nie tilko te^{go} vzywa Turek ale y Rzy
- 30: mianie gdi porazili Atilę krola Węgierskie^{go}/ y
- 31: iakie^{go} fortilu vzili/ w Kronikach kazdi doczisc
- 32: sie może. Nuż tez Iaⁿ z Hunida Turki wygna
- 33: wzy z Czakielskiej ziemie/ fa^m zamki posiadl
- 34: Deszpowały. Abo on Amurates wezwany

od Cefarza

strona: B4v

- 1: od Cefarza Konstantynopolskiego na pomoc
- 2: gdy byli na ten czas dwaj Cefarze obrani/
- 3: tam pirwsze w szrobowanie Otomanski sie
- 4: stalo w Grecka ziemie/ strzelz nas tez Panie
- 5: Boze tego/ iako thez wypędziwszy Miemce
- 6: czesc wietzsa ziemie Węgierskiej posiadl/ a
- 7: Cefarz Krześcianski z olatka nie znośny mu
- 8: hold daie: A gdyz go teras mamy w Woło-
- 9: szech w Węgrzech/ rozmyflmy sobie ze nam fa
- 10: szkodliwi Sędziakowie/ kazdy to foelix qui
- 11: potest cognoscere reru^m causas/ Możemy tez to
- 12: pomniec/ ze iuz czesc posiadl Podolskiej zie=
- 13: mie/ Oczakow y Przekop/ etc. Przetofz nie
- 14: dufamy gladkim slowkom iego/ bo on czas
- 15: vpatrzywszy zwykl przymierze lamac/ a ich
- 16: to pochieca/ gdy Panstwo iakie do vpadku
- 17: przyprawia/ a zwalzcza gdy widzi ze co s fo

- 18: bą ma czynić iáka ziemiá/ ábo Kroleŝtwo/
19: nie rad zámiefka [!] do vpadku. Co iuż ia ro-
20: fądkowi káżdego poruczam/ był liby nam s
21: pozytkiem [!] Pan s poyŝrzodká wzięty.

22: **Wtore.**

Od Miencow [!] / iáko oni fą zyczli=

- 23: wi wżem narodom á zwłáŝczá nam Pola=
24: kom/ ktorzy y fámí fobie nie przepuŝczá/ á
25: cofz owżem komu obcemu. Ktoż do vpad
26: ku przyczyná Węgrom iedno Miemcy/ kto=
27: rzy prze vřtáviczne wálki [!] / ktore czynili przes
28: kilká dzieŝiát lat vkazáli do Węgierŝkiey źie
29: mie przyřtęp Turkowiař ná ořtátek on Iaⁿ
30: Siedmiogrodŝki muřiał Turkow ná pomoc
31: fobie wezwáć/ ku vpadku y řtráchu wżemu
32: Krzeřciáńřtwu/ y řyná řwego iemu w opie
33: kę oddać/ á thák theż y fámí wygráli že řie

řtáli

strona: C

- 1: řtáli Ołdownikámi Turkowi oni Pánowie
2: hárdźi/ Deus enim řuperbis reřiřtit atque e
3: os humilat/ gdyż Narod Miemiecki káźde
4: go fobie lekce waży/ á one też tákże káźdy
5: Narod/ Ale a propořito nie odřtępuiać/ w
6: co by nas też y Miemcy przywieřć mog=
7: li/ gdybyřmy s poyřrzodká řiebie Páná w=
8: źiáć mieli/ to^m wyřzey przyřtoczył co Węgrow
9: od nich podkáło/ toźby nas też od řnich bes po
10: chybyřpodkáć mogło/ prze te przyczyny.

- 11: Pirw
- 12: Iza. Iż piędędzy wydał tu niemáło/ chcąc kro
- 13: lestwo odkupić v Pánow. Druga. że fie tu
- 14: nam przes Małżeńftwo chce w I зробowác/
- 15: y ma tu w Polfcze niemáło **Dzięwoflębow** [!] /
- 16: ktorzy czegoby godni byli/ y co tákim przo
- 17: dkowie nászy czynili. Trzecia. Práktiki/ przes
- 18: ktore tu do nas chce w **niśc** [!] ku Izkodzie á
- 19: ku vpadku Páńftwá Korony Polfkicy.
- 20: Czwartá. żeby zá rofkazánim Papiefkim mu
- 21: lilibyfmý go wziác zá Páná/ iáko to nikto=
- 22: rzy thwirdzá/ ile z Duchownych/ á v nas
- 23: Krol nic vczynić nie może á cożby Papież/
- 24: bo my Iuridicicy żadney s Papieżem nie
- 25: mamy. I tho theż k temu że niktory w z=
- 26: miąnkę czynią/ żeby Cefarz miał tráktathy
- 27: iákies mieć s Krolembiebofzczykiem przes/
- 28: poły ktore v nas nic nie wazá// ále v po=
- 29: ftronnych máią to íobie zá rzecz wazną/ kto
- 30: rzy nie fá íwiadomi praw á wolności ná=
- 31: Izych. Dawno fie też przypytawa do Szpi
- 32: talá/ to íeft Prufkicy íiemie rzeíza Miemie=
- 33: cka/ kthorzy do niego nigdy nic nie mieli/
- 34: co fie s Kronik Iácno pokaże/ A toż zá ty=
- 35: mi przyczynámi od Miemcow wolni być

C

nie może

strona: Cv

- 1: nie możemy/ á I nadz by fie tego y wíęcey ná
- 2: Iázło/ ále ná ten czas krotkoíci czáfu folgu=

- 3: iąc/ bo nie málą krzywdę ćirpi Koro. Pol=
4: łka od Miemcow w poľiadaniu gruntow/
5: zá czym łnadnie do złego przyść może/ á s=
6: trzeľz Boże by nas Turek nie rozwádźił/ ie=
7: ł[i]by nam przyźło do zátárgnienia z nimi/
8: co iuż káždy niechay vważe wyźłłe zdanie
9: moie.

10: **Trzećie.**

Prufkiego s Pomorfkimi Kfią=

- 11: żęty/ nie wiem ieľlibyľmy ich teź nie odpłó=
12: łzyli od łiebie/ z wźięcia Páná s poyźród=
13: ká łiebie/ dla kthorych źiem wielkie krwie
14: przelanie łie łtáło y vpadek wielki w pu=
15: łtoľzeniu źiem/ y tákby temu zábiegáć/ żeby
16: łmy ich lekkowaźnie nie vtráćili/ á oni łác=
17: no by nas odstápiłi/ gdyby Páná niemoź=
18: nego widźieli/ k temu żeby ludźi nie przyby
19: ło/ á my byľmy s łobą co czynić mieli/ gdyż
20: y Słásko odpáđło prze nie porządne obierá
21: nie Lokietká. Niemniey y o Pomorłką źię=
22: mię zá niego wielka thrudność była/ ergo
23: periculum cauendum est nobis.

24: **Cźwarthe.**

Krol Duńki iákie łzkody vczy

- 25: nił zá tego Krolá przeľzłego Gdańłzczánom/
26: bo pobráł kilkádźieľiát Okrętow/ Niemniey
27: y wolne źegłowanie ku łzkodźie R. P. tedy
28: dla iego Freybiterow pohámowane ieľt/ á s
29: nadz portow y Wyłpow przezeń wiele ieľt
30: odiętych od Koro. co ieľliby baczył/ żeby Ko.

- 31: Pol. miała co czynić s łobą/ pewnie ielzyczne by
32: tym więcej czynił szkody y pobierania.
33: Piąte. Krol Szwedłki máiąc žal s tego że

łmy łáme

strona: C2

- 1: łmy łamego ábo łyná iego zá Páná łobie nie
2: wzięli/ y chciałby fie rofzyrzác w Inflaⁿćiech/
3: á k temu żeglowanie ku łzkodzie Páńłtwu te
4: mu iużby nie mogło być bełpieczne po morzu/
5: ták od Prufkich iáko y Inflandłkich miałt.

6: **Szófte.**

Inflaⁿđłkiey źiemie miałtá niktore/

- 7: iáko ná imię Rigá/ to ielzyczne ielł wolne/ ktore/
8: gdybyłmy Páná niebiegłego w Rycerłtwie
9: wzięli/ łácnoby od nas odłtąpiło/ ábo przes
10: moc było odięte/ gdyby nieprzyiaćiel baczył
11: náłze zátárgnienie w walkách/ y te inłze/ kto=
12: re łą pod mocą Korony tym czáfem/ dla kto=
13: rych iuż fie łzkody podięło niemáło/ łzkodá by
14: ich vpufzczác prze náłze niedbáłości y niewmie
15: iętny połtępek #Siodme. Iż Pánowie
16: Litewłcy niktory/ zápomniawłzy przyłiąg
17: przodkow łwych/ y łwych terážnieyłzych/ nie
18: wiem quo Spiritu ducti/ chcą od nas oddźie
19: lone źiemie mieć/ y wniwecz obrácác vnionem
20: regni cum łuo Ducatu/ a przełtoż tákby nam
21: w to tráfiác/ iákobyłmy Páná **tákowe**^{so} wzię
22: li/ ktoryby tę niewłtáwicność we włzech łta=
23: niech nápráwić mogł/ á Páńłtw łpoienie/ kto

- 24: re fie iuż po pięć kroć ftáło/ żeby to iuż czáfy w
25: iecznnemi ftáło. Bo iefliby dwa Pánowie mieli
26: być/ ieden w Koro. Pol. drugi zaś w Kfię.
27: Litew. s tąd byłby prętki vpadek oboynu
28: Pánftwu/ nullum enim regnum duos ca=
29: pit/ iáko theż było gdy Konftántinopols=
30: cy dwa Cefárze obráni byli.

31: **Ofme.**

Tátárowie/ kthorży czynić zwykli

- 32: wielkie szkody w Rufi ná Podolu/ ná Wo=

C ij
liniu y

strona: C2v

- 1: liniu y ná Pokućiu/ y indziey/ ktorzy iedno
2: czekáią żeby Koroná iáką klęfkę wzięła/ ábo
3: żeby iákie rozerwánie było/ y ci więc nie rá
4: dži pomogą wftác/ czego fie w Kronikách ká
5: żdy doczyść może/ iáko oni Koronę przecho=
6: dzili ná ten czás gdy oni Krolowie s Kfiązę
7: ty walczyli zá Bolefławá Pudiká y zá innych/
8: ták aż fie o Włofkie Krainy opierali/ á nie
9: vftáli nieprzyjaciele Korony Polfkiey/ aż zá
10: Iágieła/ toż dopiero fiły fwe vtrócili/ ktho=
11: ry ácz był s Pogańfkiego rodzáiu wzięty k
12: temu Tyran/ á wždy iáko był pożyteczny Ko
13: ronie/ o tym ná fwym mieyfcu ftoiy.

14: **Dziewiąte.**

Wołochowie zwykli záv=

- 15: fze szkody czynić/ y o co byli przypráwili o=
16: nego Ianá Olbruchtá Krolá. Nuż też y zá

- 17: Krolá Zygmunta/ ktore on był Ian s Tar
18: nowá Hetman Koronny poráził/ thoż im
19: dopiero vpádło ferce/ wízák iefzyczne teras no=
20: wo fą znáki fwieże popaleniá ná Pokućiú
21: łońkiego roku/ á coż owfzem byłoby gorzey
22: gdyby Sędziakowie **mieły** [.] rżędzić w Woło=
23: fzech/ iáko fłyfzę że iuż tam rządzą. Przetoż
24: dla Bogá weyrzimy w to iákoby to opá=
25: trzono być **mogło** [.] / żebyfmy pothym ná fię
26: nie nárzekali/ gdyżby nam hárdfzy być mo=
27: gli pod Turkiem/ niż przed tym byli.

28: **Dziefiąte.**

Mofkiewfki/ ktory/ iáko ieft

- 29: ferca wielkiego á práwie ná wytrwáną y w
30: ielkim doftátkiem on woynę wiedzie. Theż
31: by ten nie zámiełzkał czego/ ták iáko zá Zy=
32: gmuntá Krola/ iako theż y zá tego Krolá
33: przefzłego dwie źiemi pobrał/ á nic mu nie

pomogło

strona: C3

- 1: pomogło/ choć go Zygmunt był poráził/ á zá
2: Kázimierzá Nowogrod wzięt. A tak w to
3: káždy weirzawfzy że on za **te**⁸⁰ Krola **przefzłe**⁸⁰
4: Zamki fobie budował na włafnym gruncie
5: Kfię. Lite. przymykaiąc fię do Infl[**a**]t y do
6: Litwy/ A gdyby fie Koroná zatargnęła s
7: ktorymkolwiek nieprzyaciélem/ y ten by nie
8: pomogł wftać.
9: A gdyżem thu pokazał pericula extramea/
10: ktore/ rádbym widział żeby mi ie kto refoł=

- 11: wował/ á iakoby fie tym niebefsieczeństwo^m
- 12: zábieżáło/ około bronienia fie nieprzyiaćio=
- 13: łom okolicznym/ á na to bacząc/ że thymi
- 14: czáfy łthany wżyfłthkie ciągnęły fie nád
- 15: łtan łwoy bardzo náwęłtały przeciwiáiąc
- 16: fie iedni drugim/ łtroymy páchołki/ pićim/
- 17: iedzenim/ czegom wyłzey dołóżył. Karżmy fie
- 18: też inłzych Pańłtw przygodami/ gdyz [!] / Foe=
- 19: liciter is łapit qui alieno periculo łapit.
- 20: Podoba mi fie w onym pińaniu że pobudza
- 21: do Modlitwy ku Pánu Bogu/ gdyż Ora=
- 22: tio Deum ad miłericordiam łaepe inducit.
- 23: Zgołá trzebá nam w tym vpokorzenia to
- 24: iefł pokuty łwiętey/ á do Pána Bogá vłta
- 25: wicznie wołania/ gdyż on iefł łprawcą w=
- 26: łzyłtkiego/ á nikt nas rátowác nie może ied=
- 27: no on łám. Deus ipłe canatur qui popu=
- 28: los vrbesque regit pace^mquetogatu^m. A co
- 29: fie tknie koło Łofow/ żeby przez Łofy Krol
- 30: s poyłrżodká fiebie miał być obieran/ tedy
- 31: by to nie przez niedzielę áni przedwie by
- 32: ło/ ále ledwo przez rok temu by koniec byl [!] /
- 33: ile themu zábieżáiąc żeby vblizena żadny
- 34: łtan nie miał/ áżeby przyczyná nie byłá do

C iij

wymo=

strona: C3v

- 1: wymowek/ żem ia zacnieyłzego rodu/ iákom
- 2: wyłzey dołóżył. Ale do tego fie wracáiąc/ o

3: vblizeniu Ńtanow/ bo iefzibyŃmy [!] Ńobie obráli
4: s Panięcego Ńtanu Elektá ábo Elekty/ tedy=
5: byŃmy wielkie vblizenie ŃucceŃforom Ńwym v
6: czynili/ á z wŃlŃzczá gdyby táki Akt pothym
7: przypadł/ ile Interregnum/ gdyżefmy doz=
8: náli tych teráznieyŃzych czáŃow chęci Pánow
9: Ńkoro po Ńmierci KrolewŃkiew/ y do tych czá=
10: Ńow iefzyczne doznawamy/ powiádáli/ iż do o=
11: bieránia KRolá Gmin niema nic. Nuż
12: theż okoŃo PrimáŃá/ co DługoŃzewá Kro=
13: niká per colloquia dowodzili particulatim/
14: że ták być ma. A thákby rzekli/ że iedno s
15: Ńtanow PánŃkich Krol ma być obieran/ ták
16: było po AuguŃcie. Nuż theż iáko ná nas
17: bes nas w Lowiczu Ńtanowili/ Ńobie to przy
18: piŃuiác/ że nam rząd thym czáŃem należy/
19: tempore Interregni. A gdyby przes loŃy
20: miáły być the rzeczy Ńpráwowáne/ thedyby
21: muŃiáły być w káżdym rodzáiu w káżdym
22: Ńtanie/ od nabogáŃŃzego do naubofzego/ w
23: domiech PánŃkich tákże y RycerŃkich/ gdiż
24: káždy z nas ma iednáká moc do Elekciew/
25: iefli Pan nád mię ma DignitarŃtwem ál=
26: bo WioŃkami/ thedy Pánu Bogu niechay
27: dziękuie/ ále dáley nic/ fidem secunda pos=
28: cunt/ aduerŃa exigunt. A przeŃtoŃz the loŃy
29: do tego by przyŃć mogły/ iáko niktory prá
30: ktiki puŃćili/ żeby do czterzech lat Interre=
31: gum Ńtác miáło/ co baczę żeby Ńie to dru=
32: giemu nie vprzykrzyło/ y o to Ńie Ńtáráia ni

33: ktorzy s Pánow. A ták byłby práwie a De

34: o datus iáko nikhorzy w fwych sentenci=

ách piá

strona: C4

1: ách piáli/ gdyby przes porządne fprawy lo

2: fow ze włzech fthanow był obran/ gdyż y

3: Piałt z Mieyfskiego rodu był wzięt/ ále ná

4: ten czás inákfzy lud był/ iż nie była táká w

5: zgárdá y pychá/ iákom wyfzey dołożył. Ták

6: że in extraneis nie była tháka chciwość do

7: Pánowánia Pańftw iego. Co iuż káždy nie

8: chay rofádzi wyfzle podanie moie/ tákże y nie

9: befpieczęńtwá tu przywiedźione/ tam inter=

10: na quam externa/ ktoreby Koro. do vpad=

11: kow przywieść mogły. I mam zá to że ká=

12: źdy odemnie z wdzięcznością przymie/ iáko w

13: tey mierze niebiegłego/ gdyż mie do thego

14: nic nieprzywiodło infzego/ iedno dulcis im=

15: menfisque patriae amor.

16: **SENTENCIA VNDE**

17: **SIT ELIGENDVS REX**

18: **ALIQVOT CVM COM=**

19: **MODIS.**

20: **Pirwfzy pożytek.**

Bacząc wzgárdę y nie

21: vftawiczność ták miedzy ftany Pán[*fkim*]i iá

22: ko y Rycerfkimi/ áże fie y tho rozmnożyło

23: miedzy włzemi ftany/ że nie iedni ráduiá fie

24: z drugich potyczeli/ przeftož bych mym zdá=

25: nim Mořkiewfkiego wolał/ áby fie w klobę

- 26: thę tho w práwilo/ żeby do zgody á do mi=
27: łości fthany Páńfkie z náfzými Rycerfki=
28: mi przyfzły/ iáko zá Przodkow náfzých bylo [!] /
29: á zá żadnego Páná prędzey iáko zá niego/ bo
30: widząc Páná tákie^{g^o} ktory ieft Tira^{n^em} iáfnym

leć że ie

strona: C4v

- 1: leć [!] że ieno práktik nie vmie/ mocą też trud=
2: no przełomić ma/ gdy fie ftany wżyfthkie
3: ípoiemy w iedno Páńfkie z Rycerfkimy/ á
4: w ten czás poydzie o káždego grá/ bo co ie=
5: dnemu dziś toby ná potym drugiego pod=
6: kác mogło/ gdyż źleby mu w czym y nam=
7: niey pozwolić wżem ftanom/ y owżem/ bę
8: dąc ípoiemi bylibyfmy w tym czułyymi/ iako
9: by Tyráńftwo iego ná żadny ftan s ciąguć
10: fie nie mogło/ oni w namnieyfzy rzeczy/ aż
11: by fie pirwey práwie práwnie ftáło/ y prá=
12: wem fie przewiodło/ á w ten czás by iuz coⁿ =
13: temptus miedzy wżemi ftany vftał/ á affe
14: ctus wżech ftanow muńiałby fie do thego
15: ścięgąc/ żebyfmy iednáko o Rzeczyośpolitei
16: y o wolności náfzey omyflawáli/ co thym
17: czáfem prze niedbálftwo náfze/ á lekkowáz=
18: ność ná fzrot puścili/ á lekkowážniey te mi
19: łą R. P. y wolność náfzę mieli.

20: **Drugi pożytek.**

Wziąć Páná z niemá=

- 21: łym ludem ku pomocy y obronie przeciw

- 22: nieprzyjaciółom Pánstwa tego/ ktorzy chci=
23: wością fą przywiedzeni do Pánowania ie=
24: go/ á prawie w wielkie niebezpieczeństwo ná
25: ten czás Koroná iest położoná. A ácz by też
26: kto rzekł/ což zá lud Mołkiewfki/ boiázliwy
27: do boiu/ k themu y Mołłoch/ ále chcieimy
28: iedno bączyc/ iáki theż był lud Litewfki y
29: Rufki przed tym: á Mołkiewfki lud też iest
30: Ruś/ y toż plęmię/ á iáko nas dziś iż ták mu
31: łzę rzec męłtwę y biegłością przewyżaią/
32: iáko też była zá Iágiełá Litwá náfzym przo
33: dkom ná pomocy przeciw Miemco^m / o tym
34: káždy w Kronikách fnádnie fie doczyść mo

że y o in=

strona: D

- 1: że y o innych wiele rzeczách.

2: Trzeci.

Pokoy Państw náfzych wiecznymi

- 3: czály s Pánstwy iego/ y Portow przybędzie
4: niemáło/ y infzych požytkow wiele.

5: Czwarty.

Ze fie nieprzyjaciel káždy mufi

- 6: pohámować w przedfięwzięciu fwym/ bacząc
7: ferce iego ták wielkie y ták chciwe do Ry
8: cerfkich á do boiowych rzeczy/ k themu theż
9: máiąc ták wiele ludu Koronnego Polfkie=
10: go tákże y fwego/ máiąc w łobie prętkość
11: y czułość wielką/ á przywykły będąc wlyft=
12: kim niewczálom/ máiąc k temu skárby y bo
13: gáctwá wielkie/ á łam záfwe obecnie w woj

14: lku rad bywa/ gdyż to iest iedná nácia z ná
15: mi/ á nigdy Sármate nie byli Ołdowniki
16: áni Alexándrowi wielkiemu áni Pańftwu
17: Rzymfkiemu/ owfzem ielzce fie w Kronikach
18: náyduie/ o wielkiey miłości Alexándrá prze=
19: ćiw Sármatom. I Ouidius piłał do Rzy=
20: mu dziwuiąc fie ich męftwu. A thák zá po=
21: mocą Bożą y Turkowi on fnádnie oprzećby
22: fie mógł/ á mybyłmy niebepieczęftwá y Oł
23: du dawánia vsć mogli/ co iuż vważeniu ká
24: źdego przypufzczam ktoryby Pan temu fná=
25: dniefy fproftać mógł.

26: **Piąty.**

Miemcy choćby fie pokufili/ á z ras

27: abo ze dwá dáło fie im znác iáko Iágiełło/
28: widzimi fie żeby nas zániecháli o ten Szpi=
29: tal/ to iest Prufką ziemię/ kthorego fie ná=
30: pieráią. Niemniey też y Kfiążetá ktore gruⁿ
31: ty posiadáią thák Krolewfkie y Rycerfkie/
32: wśi młyny łobie buduiąc/ widzimi fie że by
33: thego zá Moskiewfkiego nie czynili/ iáko zá

D

Krolá

strona: Dv

1: Krolá tego przefzłego/ nie byłby táki fkwierk
2: bo by on Koronnego y namniey nie vpu=
3: ścił.

4: **Szófty.**

Prufkie s Pomorfkimi Kfiążety

5: musiałyby być poddáne Koro. iáko przed

6: tym byli. Hołdy y inŕze powinności dáwać

7: ktore czynili y dawali zá innych Krolow.

8: **Siodmy.**

Nievŕtáwiczność niktorych Pá=

9: now Litewŕkich/ ktore pokázuią ná ten czás

10: przeciw temu ofierociálemu Páńŕtwu Ko=

11: ronnemu tákże y Kliéŕtwu ŕwemu/ á prá=

12: wie iáko do vpadku przywodząc tho oboie

13: Páńŕtwo/ co wŕzyŕtko zá Moskiewŕkiego v=

14: ŕtác muŕi/ y nápráwiona Vnia być może.

15: **Oŕmy.**

Infláty mogá być gruntownie in

16: corporowane ku Koro. zá niego/ á Zamki

17: y miáŕtá przywroczone ktore odieŕte ŕá/ thák

18: przezeń iáko przes kogo inŕzego/ gdyż ŕnád=

19: niey s proŕtym czułym niŕ z wykrętnym prá

20: ktikiem poŕŕępowác może/ y wietŕzjá miłóŕ

21: pokázác może przeciw wŕzemu Rycerŕtwu.

22: **Dziewiáty.**

Práktiki/ to ieŕt zdrády zá nie

23: go by vŕtály/ nuŕ teŕ y wyŕtáwy niepotrze=

24: bne Bogu przodkiem y ludŕiem przeciwne/

25: ktore ŕie zámogły w Koronie ku vpadku á

26: zniŕzczeniu wiela ŕtanow.

27: **Dzieŕfiáty.**

Zá kthoreby Páná wŕze ŕtany/

28: ták Páńŕkie iáko y Rycerŕkie dobrze záŕŕuŕzone

29: Rzeczy poŕpolitey/ opátrŕzone być mogły/ á s

30: nadz y te choć ŕá nie záŕŕuŕzone/ zá ktorego

31: by Páná tá zdrobniáłoŕ wŕzech ŕtanow o

32: páttroná być mogła iáko zá Mołkiewłkie=

33: go/ á iáko zá Iágiełá domy Rycerłkie pow=

Itály/ toż

strona: D2

1: Itály/ tożby zá Mołkiewłkiego być mogło.

2: Co iuż każdy me podánie z mey ofoby nie=

3: chay v łiebie vważy/ gdyż łie bacząc być w

4: olnym człowiekiem Rycerłkim á żádości=

5: wym dobrá Ko. A tak tile ile mi Pan Bog

6: rołádku z łáłki łwey łwiętey vżyczyć raczył/

7: tedy podawam W. M. włzem łtanom Ry

8: cerłkim/ y mam zá to/ że W. M. odemnie

9: zá wdźięczne przyiác będą raczyli/ iako od

10: niewmieiętnego leć [!] dobrá Koronie życzączego [!] /

11: Datum e domo cuiusdam Equitis Distri=

12: ctus Califienfis 10. Ianuary. Anno Domi=

13: ni 1. 5. 7. 3. grafika